

Основна школа "Марија Трандафил" Ветерник

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2025-2029

С А Д Р Ж А Ј

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА.....	3
1. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	6
2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	8
4. ПРОГРАМИ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	11
5. ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ.....	12
6. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ	13
7. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	31
8. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ	32
9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ	32
10. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	38
11. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ.....	65
12. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ	66
13. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ.....	67
14. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	67
15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ.....	69
16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	70
17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ.....	73
18. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ.....	75
19. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД	77
20. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	78
21. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ НОВИМ УЧЕНИЦИМА И ЗАПОСЛЕНИМА	79

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА

Закони

- [Закон о основама система образовања и васпитања](#) („Службени гласник РС“ број 88/2017-3, 27/2018-3 (др.закон), 27/2018-22 (др.закон), 10/2019-5, 06/2020-20, 129/2021-9, 92/2023-332, 19/2025)
- [Закон о основном образовању и васпитању](#) („Службени гласник РС“ број 55/2013-3, 101/2017-11, 27/2018-3 (др.закон), 10/2019-3, 129/2021-8, 129/2021-9 (др. Закон), 92/2023-340, 19/2025)

Подзаконски акти (правилници)

- [Правилник](#) о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 (исправка), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1)
- [Правилник](#) о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457)
- [Правилник](#) о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1, 13/2023-457)
- [Правилник](#) о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1, 13/2023-458)
- [Правилник](#) о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1)
- [Правилник](#) о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 18/2018-1, 13/2023-469)
- [Правилник](#) о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399)
- [Правилник](#) о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1)
- [Правилник](#) о Општим стандардима постигнућа за матерњи језик за крај првог циклуса основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 85/2020-162)
- [Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво.](#) („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 5/2011)
- [Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања.](#) („Службени гласник РС – Просветни гласник,” бр. 5/2010).
- [Правилник](#) о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Службени гласник РС“ број 78/2017-41)

- [Правилник](#) о програму завршног испита у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 1/2011-1, 1/2012-1, 1/2014-1, 12/2014-1, 2/2018-1, 3/2021-54, 14/2022-49, 4/2023-1, 5/2023-5 (исправка)) + прилог [Програм завршног испита у основном образовању и васпитању](#).
- [Правилник](#) о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 10/2024-51)
- [Упутство](#) за израду акта којим установе образовања и васпитања прописују мере, начин и поступак заштите и безбедности деце и ученика („Службени гласник РС“ број 67/2022-198)
- [Правилник](#) о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности („Службени гласник РС“ број 65/2018-12)
- [Правилник](#) о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 22/2016-49)
- [Правилник](#) о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“ број 46/2019-69, 104/2020-46)
- [Правилник](#) о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 10/2024-49)
- [Правилник](#) о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом („Службени гласник РС“ број 80/2018-5)
- [Правилник](#) о критеријумима и стандардима пружања додатне подршке у образовању деце, ученика и одраслих са сметњама у развоју и инвалидитетом у васпитној групи, односно другој школи и породици („Службени гласник РС“ број 70/2018-30)
- [Правилник](#) о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“ број 74/2018-58)
- [Правилник](#) о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Службени гласник РС“ број 2/1992-9, 2/2000-9)
- [Правилник](#) о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка („Службени гласник РС“ број 77/2014-8)
- [Правилник](#) о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Службени гласник РС“ број 30/2019-46)
- [Правилник](#) о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновање наставе на даљину у основној школи („Службени гласник РС“ број 109/2020-9)
- [Правилник](#) о ближим условима за остваривање и начин осигурања квалитета и вредновања наставе код куће за ученике основне школе („Службени гласник РС“ број 109/2020-8)
- [Правилник](#) о начину организовања наставе за ученике на дужем кућном и болничком лечењу („Службени гласник РС“ број 66/2018-36)
- [Правилник](#) о вредновању квалитета рада установе („Службени гласник РС“ број 10/2019-81, 77/2024-50)
- [Правилник](#) о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС“ број 14/2018-1, 1/2024-1)
- [Правилник](#) о Стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 38/2013-50)
- [Правилник](#) о стандардима компетенција секретара установе образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 96/2023-187)

- [Правилник](#) о програму свих облика рада стручног сарадника у предшколској установи („Службени гласник РС“ број 6/2021-341
- [Правилник](#) о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2011)

Протоколи, стручна упутства, приручници

- [Посебни протокол за заштиту деце и ученика](#) од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама (УНИЦЕФ 2007)
- Приручник за запослене у установама образовања и васпитања: [Поступање установа образовања и васпитања у кризним догађајима](#), Министарство просвете Републике Србије 2024.
- [Приручник за самовредновање рада школа](#) , Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања 2024.
- [Стручно упутство](#) за препознавање, подршку и праћење образовања и васпитања ученика/ца са изузетним/посебним способностима, Министарство просвете Републике Србије 2023.
- [Стручно упутство](#) за укључивање ученика избеглица/тражилаца азила у систем образовања и васпитања, Министарство просвете, науке и технолошког развоја 2017.
- [Протокол](#) о поступању у школи са ученицима оболелим од дијабетеса, Министарство здравља

1. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- Пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне, медијске, техничке, финансијске и информатичке писмености, неопходних за наставак школовања и активну укљученост у живот породице и заједнице;
- Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, као и изражавање на језицима различитих уметности;
- Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација, уз вешто и ефикасно коришћење медија и информационо- комуникационих технологија;
- Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
- Развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
- Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
- Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву;
- Развој и практиковање здравог начина живота, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
- Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
- Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
- Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог матерњег језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националног и светског културног наслеђа;
- Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрастне равноправности и толеранције

1.1. ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2025/2026. године до краја школске 2028/2029. године

1.2. ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику и сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик.

1.3. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- Подстицати наставнике и пружати стручну помоћ у примени иновативних модела наставе (интегративна настава, пројектна настава, интерактивна настава) јер овакви видови наставе развијају мишљење код ученика и представљају најсложенији облик практичног, смисаоног и интензивног стицања знања;
- Стварати одговарајуће дидактичко-техничко окружење;
- Анализирати и вредновати рад и ефекте групног рада;
- Створити повољну климу;
- Одабрати адекватне методе учења;
- Подстицати позитивну међузависност чланова;
- Подржати индивидуалну укљученост;
- Развијати интерперсоналне и когнитивне способности;
- Повезати теоријска знања са практичном наставом, како би ученици применили стечена теоријска знања;
- Подстицати ученика да решавају проблеме, постављају питања и активно траже одговор из своје околине и окружења;
- Подстицати ученике да примењују знања из једне области у другој и самим тим формирају функционално знање;
- Добар избор наставних метода,
- Примена одговарајућих наставних средстава које ће утицати на аудио-визуелно-моторну перцепцију ученика, (чути, видети, рад);
- Наставна средства израђивати у сарадњи са ученицима и користити их у свакодневном раду;
- Подстицати ученике да прате сопствено напредавање и да изграде одговоран однос према себи;

2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

2.1. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	–	–	–	–
5.	Природа и друштво	–	–	–	–	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А		20	720	21	756	21	756	21	756
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Српски као страни језик ²	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б		1-3	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: А + Б		21-23	756-828	22-24	792-864	22-24	792-864	22-24	792-864

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20	720	21	756	21	756	20	720
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	-	-	-	-	1	36	1	36

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ³	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72

¹ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

² Ученик који је страни држављанин може да изабере овај програм али није у обавези. Програм наставе и учења Српског као страног језика остварује се у складу са Правилником о програму наставе и учења за предмет Српски као страни језик („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 15/19).

³ Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

2.2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. Број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	–	–	–	–	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	3	72+54 ^{ОФА}	3	72+54 ^{ОФА}	3	108	3	102
УКУПНО: А		25	918	26	954	28	1008	28	952
Ред. Број	Б. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								
1	Верска настава/Грађанско васпитање ¹	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Немачки језик (други страни језик)	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Српски као страни језик ²	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б		3-5	108-180	3-5	108-180	3-5	108-180	3-5	102-170
УКУПНО: А + Б		28-30	1008-1080	29-31	1044-1116	31-33	1116-1188	31-33	1054-1122

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	28	1026	29	1062	21	756	21	756
2.	Слободне наставне активности ³	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности ⁴	1	36	1	36	1	36	1	34

¹ Ученик бира један од понуђених изборних програма.

² Ученик који је страни држављанин може да изабере овај програм али није у обавези. Програм наставе и учења Српског као страног језика остварује се у складу са Правилником о програму наставе и учења за предмет Српски као страни језик („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 11/19).

³ Слободне наставне активности обавезне су за све ученике.

⁴ Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта.

3. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

1. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 (исправка), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1)
2. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457)
3. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1, 13/2023-457)
4. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1, 13/2023-458)
5. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1)
6. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1)
7. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399)
8. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1)

4. ПРОГРАМИ ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

РАЗРЕД	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Варска настава – Православни катихизис	*	*	*	*	*	*	*	*
Грађанско васпитање	*	*	*	*	*	*	*	*
Немачки језик (други страни језик)					*	*	*	*
Српски као страни језик								

1. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 (исправка), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1)

2. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457)

3. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1, 13/2023-457)

4. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1, 13/2023-458)

5. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1)

6. РАЗРЕД – Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1)

7. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399)

8. РАЗРЕД – Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1)

Програм наставе и учења за предмет Српски као страни језик (по годинама учења) – «Службени гласник РС» број 15/2019

5. ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

Слободне наставне активности могу бити из природних или друштвених наука, уметности и културе, технике као и других области у складу са интересовањима ученика.

Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма.

Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

	Слободна наставна активност	V	VI	VII	VIII
1.	ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ	36	36		
2.	МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ	36	36		
3.	ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА	36	36		
4.	ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ	36	36		
5.	ЧУВАРИ ПРИРОДЕ	36	36		
6.	МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ	36	36		
7.	САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ	36	36		
8.	БОРАВАК У ПРИРОДИ И ПЛАНИНАРЕЊЕ I	36	36		
9.	БОРАВАК У ПРИРОДИ И ПЛАНИНАРЕЊЕ II			36	34
10.	Вредности и врлине као животни компас I	36	36		
11.	Вредности и врлине као животни компас II			36	34
12.	МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА			36	34
13.	УМЕТНОСТ			36	34
14.	ПРЕДУЗЕТНИШТВО			36	34
15.	ДОМАЋИНСТВО			36	34
16.	ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ			36	34
17.	БЕЗБЕДНО У САОБРАЋАЈУ			36	34
18.	КАКО ВИДИМ СЕБЕ И ДРУГЕ – Интеркултурално учење			36	34
19.	ДРАМСКА УМЕТНОСТ	36	36	36	34
20.	ШАХ	36	36		

- Правилник о допунама ПРАВИЛНИКА о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – *Оквир слободних наставних активности* („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 17/2021, 14/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања – *Оквир слободних наставних активности* („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 17/2021, 14/2023)
- Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања – *Оквир слободних наставних активности* („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 17/2021, 14/2023)
- Правилник о наставном плану за други циклус и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 6/2007, 2/2010, 7/2010 - др. правилник, 3/2011 - др. правилник, 1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017)
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 5/2008, 3/2011 - др. Правилник, 1/2013, 5/2014, 11/2016, 3/2018)
- Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 6/2009, 3/2011, 8/2013, 11/2016)
- Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 2/2010, 3/2011, 8/2013, 5/2014, 11/2016, 7/2017)

6. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

6.1. ДОПУНСКА НАСТАВА

У складу са Законом о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 55/2013-3, 101/2017-11, 27/2018-3 (др.закон), 10/2019-3, 129/2021-8, 129/2021-9 (др. Закон), 92/2023-340, 19/2025), **допунска настава** је један од видова подршке процесу учења тј. у достизању жељених резултата учења. Тиме допунска настава доприноси и остваривању исхода, развијању компетенција и достизању стандарда постигнућа. Допунском наставом школа и наставници настоје да превазиђу неке од проблема учених у процесу учења током редовне наставе.

У допунску наставу се, по правилу, укључују ученици који бележе слабије резултате у учењу. Међутим, динамичан развој образовног система отворио је допунске наставе и за друге учеснике, а тиме и за одговарајућа прилагођавања у организацији и извођењу допунске наставе.

У допунску наставу се могу укључити и ученици који:

- имају потешкоће у учењу и достизању исхода и стандарда постигнућа, а за које није потребна израда ИОП-а и у складу са њим планирање рада;
- имају потешкоће у разумевању одређених предметних области;
- из различитих разлога, често ситуационих, повремено имају проблеме у учењу;
- наилазе на проблеме у испуњавању одређених захтева и очекивања;
- из различитих разлога имају велики број изостанака;

- немају потешкоће у учењу, али су сами или уз помоћ наставника уочили неки проблем, препреку или застој у разумевању и савладавању одређених наставних области.

Допунска настава може да се организује и за цело одељење уколико наставник утврди да нису остварени одређени исходи, да се касни са достизањем одређених стандарда, или да ученици не поседују довољна знања и вештине које су потребне за даљи рад тј. да не постоји основа за изградњу и развијање нових знања и умења.

У извођењу допунске наставе пожељно је, шта више и потребно, променити приступ учењу у односу на онај који је примењиван у редовној настави и који код једног броја ученика или целог одељења није дао жељене резултате. Уколико се у допунској настави примени исти приступ и поступак примењен у редовној, ни она неће допринети напредовању ученика поправљању резултата учења.

Промена приступа у односу на редовну наставу подразумева промену активности, наставних средстава, материјала за учење, врсте, структуре и обиме задатака и сл. Наставник се опредељује и све ово планира на основу дубљег познавања природе проблема због кога је ученику потребна допунска настава, разговора са учеником о његовом виђењу проблема и начина да се проблем превазиђе, разговора са стручним сарадницима у школи, а евентуално и са родитељима. Планирање укључује појачан групни рад, често у мањој групи него на редовној настави, комбиновање индивидуалног и групног рада, додатно градуирање задатака и активности које ученик треба да обави по принципу корак по корак, заједничко планирање мањих корака, дефинисање циљева и очекиваних исхода, утврђивање рокова и сл.

Било да се рад одвија у мањим или већим групама или чак и индивидуално, наставник успоставља интензивну сарадњу и комуникацију са сваким учеником појединачно и ствара услове да се сваки ученик активно укључи у процес учења.

Ово подразумева да ученик има прилику да самостално описује, објашњава и на најразноврсније начине приказује и представља оно што учи и како учи (израчунава, сакупља и разврстава податке и информације, проналази кључне речи у тексту и образлаже зашто их је изабрао, покушава да реши проблем и др).

Један од важних дугорочних циљева допунске наставе је јачање и подизање самопоуздања и мотивације за учење. Ученици којима је потребна допунска настава по правилу имају више проблема управо у погледу самопоуздања и мотивације. Стога наставник са посебном пажњом бира и планира активности у којима ученик има највише изгледа да забележи и доживи успех. Низ малих успеха и задовољство које због њих доживи, често су довољни да ученик охрабрен изађе из затвореног круга неуспеха и разочарања.

Програм допунске наставе је оквиран, флексибилан како би наставник могао да га прилагођава проблемима који се појављују и које препознаје у току школске године, као и променљивим потребама ученика, учења и наставе. Као и други облици наставе (редовна и додатна) и допунска настава је усмерена пре свега на остваривање исхода, достизање стандарда постигнућа и развој компетенција.

За квалитет и функционалност у остваривању допунске наставе важна је и сарадња наставника и родитеља. Наставник и школа имају обавезу да родитеља обавесте о проблемима са којима се дете сусреће у процесу наставе и учења, о потреби да се укључи у допунску наставу, о напредовању које се бележи уз подршку на допунској настави. Истовремено, од родитеља се очекује да подржи напоре наставника, да осигура присуство детета часовима допунске наставе и на прати редовност похађања и напредовање детета.

СРПСКИ ЈЕЗИК (И КЊИЖЕВНОСТ) – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
I	Почетно читање и писање Књижевност Језик Језичка култура
II	Књижевност Језик Језичка култура
III	Књижевност Језик Језичка култура
IV	Књижевност Језик Језичка култура
V	Служба речи Падежи Именске речи Глаголи Непроменљиве речи
VI	Грађење речи Гласови, гласовне промене Глаголски облици Заменице Правописна правила Књижевнотеоријски појмови
VII	Врсте речи Проста и сложена реченица Глаголски облици Историја језика Синтагме Акценти
VIII	Историја језика: Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика и књижевни (нормирани) језик. Језици националних мањина (основни подаци). Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и

	синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.
--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 1. страни језик – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Adjectives Present Simple Prepositions of time Modal verbs CAN Prepositions of place Comparison of adjectives Countable and uncountable nouns Quantifiers Ordinal numbers, seasons, months Present continuous Future be- going to Verb must Future Simple Modal verbs Simple Past Tense
VI	Possessive adjectives Question words Present Simple Present Continuous Was, were, there was, there were Past Simple (regular and irregular verbs) Past Continuous Adjectives and adverbs Comparison Can and could Must and should Future: will, be going to Present Perfect Reading Writing
VII	The Present Simple and Present Continuous The past Simple Expressing interest , likes and dislikes The Present Perfect Simple Adverbs of manner Present Perfect vs Past Simple Present Perfect Simple with just, already, still and yet Quantifiers Units o measurement Question tags Indefinite pronoun

	Uncountable nouns Making predictions with will and might First Conditional with if and unless Will and going to Can , could, be able to Have to , need, must/ mustn't
VIII	Present Simple – question forms Question tags, used to Present perfect & Past simple Definite and zero article <i>Future forms</i> may, might, could, can, must can, could, be able to, should, must, have to should, ought to, had better Gerunds and infinitives First and second conditional Reflexive pronouns Relative pronouns Passive – past, present and future Reported speech with present reporting verb – statements Reported speech with present reporting verb – questions Reported commands, requests, offers and suggestions

ИСТОРИЈА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Стари Исток Египат и Месопотамија Стара Грчка Стари Рим Хришћанство
VI	Европа и Средоземље у раном средњем веку Срби у раном средњем веку Српске земље у позном средњем веку-Немањини Срби на крају средњег века Европа, свет и Срби у раном новом веку
VII	Европа, свет и српски народ у Новом веку Српски народ под Хабзбуршком и Османском влашћу Балкански ратови Први светски рат у Европи и свету Србија и Црна Гора у Првом светском рату
VIII	Свет и Европа између два велика рата Југославија у међуратном периоду Југославија у Другом светском рату Свет и Европа у Другом светском рату Хладни рат Послератна Југославија

ГЕОГРАФИЈА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Васиона Планета Земља (Литосфера, Атмосфера, Хидросфера, Биосфера)
VI	Географска карта Становништво Насеља Привреда Држава и интеграциони процеси Географија Европе
VII	Географске регије Европе Азија Африка Северна Америка Јужна Америка Аустралија и Океанија Поларне области
VIII	Географски положај, границе и величина територије Републике Србије Физичко-географске одлике Републике Србије Друштвено-географске одлике Републике Србије

БИОЛОГИЈА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Порекло и разноврсност живота Јединство грађе и функције као основа живота Наслеђивање и еволуција Живот у екосистему Човек и здравље
VI	Јединство грађе и функције као основа живота Живот у екосистему Наслеђивање и еволуција Порекло и разноврсност живог света Човек и здравље
VII	Наслеђивање и еволуција Јединство грађе и функције као основа живота Порекло и разноврсност живог света Живот у екосистему Човек и здравље
VIII	Јединство грађе и функције као основа живота Човек и здравље Порекло и разноврсност живог света Наслеђивање и еволуција Живот у екосистему

МАТЕМАТИКА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
I	Геометрија Бројеви Мерење и мере
II	Природни бројеви до 100 Геометријске фигуре и њихови међусобни односи Мерење и мере
III	Природни бројеви до 100 Геометријске фигуре и њихови међусобни односи Мерење и мере
IV	Скуп природних бројева Површина Мерење и мере
V	Природни бројеви и дељивост Основни појмови геометрије Угао Разломци Осна симетрија
VI	Цели бројеви Троугао Рационални бројеви Четвороугао Површина четвороугла и троугла
VII	Реални бројеви Питагорина теорема Цели алгебарски изрази 1. Део Многоугао Цели алгебарски изрази 2. Део Круг Обрада података
VIII	Сличност Тачка, права, раван Линеарне једначине и неједначине Призма Пирамида Системи две линеарне једначине са две непознате Ваљак, купа, лопта

ФИЗИКА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
VI	Увод у физику Кретање Сила Мерење Маса и густина Притисак

VII	Сила и кретање Кретање тела под дејством силе теже и силе трења Равнотежа тела Механички рад, енергија и снага Топлотне појаве
VIII	Осцилаторно и таласно кретање Светлосне појаве Електрично поље Електрична струја Магнетно поље Елементи атомске и нуклеарне физике Физика и савремени свет

ХЕМИЈА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
VII	Хемија као експериментална наука Хемијска лабораторија Атоми и хемијски елементи Молекули елемената и једињења Хомогене и хетерогене смеше Хемијске реакције и хемијске једначине Израчунавање у хемији Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли.
VIII	Метали, оксиди метала и хидроксиди (базе) Неметали, оксиди неметала и киселине Соли Угљоводоници Органска једињења са кисеоником Биолошки важна једињења Хемија животне средине

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	ИКТ
VI	Дигитална писменост
VII	Рачунарство
VIII	Пројектни задаци

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Животно и радно окружење
VI	Саобраћај
VII	Техничка и дигитална писменост
VIII	Ресурси и производња Конструкторско моделовање

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – 2. страни језик – допунска настава

Разред	Назив наставне теме
V	Guter Start! (Вокабулар,изговор немачких гласова,бројеви) Mein Freund,du und ich (Представљање себе и других ,личне заменице у номинативу) Meine Stadt (Адреса и место становања,презент глагола:“ sein “ ,“haben“) Meine Familie (Одређени члан и неодређени члан у номинативу,негација:kein) Schule und Schulsachen (Школа и школски прибор,одређени члан и неодређени члан у номинативу и акузативу) Meine Hobbys (Презент правилних глагола) Was isst du gern? (Wortschatz und Grammatik) Hurra ,die Schule! Школски предмети,дани у недељи,предлози за време” um” и “am”
VI	1. Ordinalia; Uhrzeiten 2. Wortschatz festigen :Schule ; Pluran der Nomen 3. Präsens: Modalverben 4. Konversation üben: Schmerzen ausdrücken 5. Satzfragen und Wortfragen ; Frage stellen 6. Wortstellung 7. Negation; 8. Präteritum von HABEN und SEIN 9. Dativ und Akkusativ (Präpositionen) 10.Modalverben und Trennbare Verben 11.Gefallen ausdrücken; 12.Lesen üben; Präteritum 13.Der Artikel im Akkusativ; Kleider beschreiben 14.Einladung schreiben 15.Adverbien; Temporalangeben 16.Fragewörter 17.Perfekt und Präteritum 18.Lesen; Ferien –Konversation
VII	1.Wohin in den Urlaub? (Предлози са дативом,зависне dass реченице) 2. Erinnerungen-Wortschatz ,Konversation üben (Претерит помоћних и модалних глагола) 3. Es ist passiert! (Перфекат слабих и јаких глагола) 4.Einkäufe und Geschäfte (Ред речи у реченици- Wortstellung im Satz) 5. Zu wenig Freizeit? (Читање текста ,године и бројеви) 6. Deutschland ,Land mit Superlativen (Поређење придева- комперација)

	7.Meine erste Liebe (Разумевање и читање текста) Familienkonflikte (Променљиви предлози- Wechselpräpositione) 8.Vorbereitung auf Kontrollaufgabe und Klassenarbeit
VIII	1. Üben das Lesen 2. Beantworten die Fragen 3. Lektionen nacherzählen 4. Grammatik üben 5. Vorbereitung auf Kontrollaufgabe 6. Vorbereitung auf Klassenarbeit 7. Projektarbeit 8. Beantworten die Fragen 9. Lektionen nacherzählen (Deutschland, die Schweiz,) 10. Grammatik üben 11. Vorbereitung auf Kontrollaufgabe 12. Vorbereitung auf Klassenarbeit 13. Perfekt und Präteritum 14. Futur 15. Verben in Zeitformen 16. Aufsätze schreiben (über verschiedene Themen) 17. Übersetzung ins Serbisch 18. Übersetzung ins Deutsch

6.2. ДОДАТНА НАСТАВА

Додатна настава је намењена свим ученицима, а посебно онима који показују интересовање за одређене теме или научне области и дисциплине недовољно заступљене у образовном програму. На додатним часовима може да се излази и ван оквира и захтева предметног наставног програма.

На додатној настави се, лакше него на допунској, комбинују ученици различитих узраста, а могућност њиховог комбиновања у мањим групама, у којима се често ради и на додатној, као и на допунској настави, практично су неограничене. Ређе се дешава, али није искључено, да се у додатну наставу укључи и цело одељење. Пошто је тешко замислити тако висок степен подударности спонтано насталих интересовања ученика, овакви случајеви се са сигурношћу могу приписати изузетно квалитетном раду наставника, који је код својих ученика успео да развије слична и јака интересовања, упркос многобројним индивидуалним разликама међу њима.

Додатна настава може да се организује за цело одељење и онда кад ученици изразе интересовање за неку актуелну тему.

Додатна настава допушта најразноврсније приступе и многе њихове комбинације. Истраживачки, пројектни, проблемски, интердисциплинарни, мултидисциплинарни, интегрисани, тематски приступи могу у додатној настави да се реализују у пуној мери.

Осим тога, додатну наставу може да води више наставника заједно, посебно кад се ради о интердисциплинарној или тематској настави. Она, такође, отвара велики простор за разноврсне комбинације и амбициозно пројектовање крајњих резултата.

Мноштво приступа, метода и техника које могу да се користе у настави значи и још веће мноштво могућих активности ученика, које могу да буду и знатно сложеније него што су активности у редовној настави. Активности се нижу у широком распону од истраживања на

локалитету, по литератури, интернету, у библиотеци, архиву и др. до дебатована, драмских и квиз игара.

Често се као главни задатак додатне наставе види припрема ученика за учешће на такмичењима. Успеси на такмичењима се и у школи и у локалној заједници доживљавају као речита, можда и најречитија препорука за школу и несумњива потврда квалитетног рада у њој. Ипак, то не би требало да буде главни извор занимања за додатну наставу, нити главни покретачки мотив за њену организацију. Припреме за учешће на такмичењима додатно дисциплинују и структуришу рад ученика, што свакако није непожељно. Међутим, ова настава може да понуди и омогући и много више. Она пружа прилику да се изразе, додатно обликују и оснаже креативни и развојни потенцијали ученика, а дугорочна корист од тога превазилази чак и високе пласмане на државним и другим такмичењима.

Додатна настава је значајна за школу, ученике и родитеље јер:

- ученику пружа додатну подршку кроз обогаћивање учења, посебно у темама, научним и уметничким областима и дисциплинама за које постоји занимање ученика
- ученицима који потичу из социјално угрожених средина пружа могућност да развијају своја интересовања, коју без додатне наставе не би имали
- школи омогућава да у локалној средини стекне глас као школа заиста доприноси развоју и напредовању ученика, јер се занима за њихове потребе и интересовања и излази им у сусрет
- родитељима пружа информацију да је школа заинтересована за своје ђаке и да брине не само о томе да задовољи њихова интересовања и потребе, већ и да их унапређује.

6.2.1. ПРОГРАМ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	Служба речи Падежи Именске речи Глаголи Непроменљиве речи
VI	Грађење речи Гласови и гласовне промене Глаголски облици Заменице Правописна правила Књижевнотеоријски појмови
VII	Врсте речи Проста и сложена реченица Глаголски облици Историја језика Синтагме Акценти

VIII	Историја језика: Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика и књижевни (нормирани) језик. Језици националних мањина (основни подаци). Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.
------	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК – 1. страни језик – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	Adjectives Present Simple Prepositions of time Modal verbs CAN Prepositions of place Comparison of adjectives Countable and uncountable nouns Quantifiers Ordinal numbers, seasons, months Present continuous Future be- going to Verb must Future Simple Modal verbs Simple Past Tense Reading Writing
VI	Possessive adjectives Question words Present Simple Present Continuous Was, were, there was, there were Past Simple (regular and irregular verbs) Past Continuous Adjectives and adverbs

	Comparison Can and could Must and should Future: will, be going to Present Perfect Reading Writing Speaking
VII	The Present Simple and Present Continuous The past Simple Expressing interest , likes and dislikes The Present Perfect Simple Adverbs of manner Present Perfect vs Past Simple Present Perfect Simple with just, already, still and yet Quantifiers Units o measurement Question tags Indefinite pronoun Uncountable nouns Making predictions with will and might First Conditional with if and unless Will and going to Can , could, be able to Have to , need, must/ mustn't Reading Writing
VIII	The Present Simple and Present Continuous The past Simple Expressing interest , likes and dislikes The Present Perfect Simple Adverbs of manner Present Perfect vs Past Simple Present Perfect Simple with just, already, still and yet Quantifiers Units o measurement Question tags Indefinite pronoun Uncountable nouns Making predictions with will and might First Conditional with if and unless

ИСТОРИЈА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	Стари Исток Египат и Месопотамија Стара Грчка Стари Рим Хришћанство

VI	Европа и Средоземље у раном средњем веку Срби у раном средњем веку Српске земље у позном средњем веку-Немањићи Срби на крају средњег века Европа, свет и Срби у раном новом веку
VII	Европа, свет и српски народ у Новом веку Српски народ под Хабзбуршком и Османском влашћу Балкански ратови Први светски рат у Европи и свету Србија и Црна Гора у Првом светском рату
VIII	Свет и Европа између два велика рата Југославија у међуратном периоду Југославија у Другом светском рату Свет и Европа у Другом светском рату Хладни рат Послератна Југославија

ГЕОГРАФИЈА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	Васиона Планета Земља (Литосфера, Атмосфера, Хидросфера, Биосфера)
VI	Географска карта Становништво Насеља Привреда Држава и интеграциони процеси Географија Европе
VII	Географске регије Европе Азија Африка Северна Америка Јужна Америка Аустралија и Океанија Поларне области
VIII	Географски положај, границе и величина територије Републике Србије Физичко-географске одлике Републике Србије Друштвено-географске одлике Републике Србије

Разред	Назив наставне теме
V	Порекло и разноврсност живота Јединство грађе и функције као основа живота Наслеђивање и еволуција Живот у екосистему Човек и здравље
VI	Јединство грађе и функције као основа живота Живот у екосистему Наслеђивање и еволуција Порекло и разноврсност живог света Човек и здравље
VII	Наслеђивање и еволуција Јединство грађе и функције као основа живота Порекло и разноврсност живог света Живот у екосистему Човек и здравље
VIII	Јединство грађе и функције као основа живота Човек и здравље Порекло и разноврсност живог света Наслеђивање и еволуција Живот у екосистему

МАТЕМАТИКА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
III	Скуп природних бројева Проблемски задаци Магични квадрат Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, Геометријске фигуре и њихови међусобни односи
IV	Скуп природних бројева Проблемски задаци Магични квадрат Нумерација Дешифровање рачунских операција Решавање задатака помоћу једначина, табела, дијаграма, Геометријске фигуре и њихови међусобни односи, површина
V	Природни бројеви и дељивост Основни појмови геометрије Угао Разломци Осна симетрија Задаци са претходних такмичења
VI	Цели бројеви Троугао Рационални бројеви Четвороугао Површина четвороугла и троугла

VII	Реални бројеви Питагорина теорема Цели алгебарски изрази 1. Део Многоугао Цели алгебарски изрази 2. Део Круг Обрада података Задачи са претходних такмичења
VIII	Сличност Тачка, права, раван Линеарне једначине и неједначине Призма Пирамида Системи две линеарне једначине са две непознате Ваљак, купа, лопта

ФИЗИКА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
VI	Увод у физику Кретање Сила Мерење Маса и густина Притисак
VII	Сила и кретање Кретање тела под дејством силе теже и силе трења Равнотежа тела Механички рад, енергија и снага Топлотне појаве
VIII	Осцилаторно и таласно кретање Светлосне појаве Електрично поље Електрична струја Магнетно поље Елементи атомске и нуклеарне физике Физика и савремени свет

ХЕМИЈА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
VII	Хемија као експериментална наука Хемијска лабораторија Атоми и хемијски елементи Молекули елемената и једињења Хомогене и хетерогене смеше Хемијске реакције и хемијске једначине Израчунавање у хемији Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли.

VIII	Метали, оксиди метала и хидроксиди (базе) Неметали, оксиди неметала и киселине Соли Угљоводоници Органска једињења са кисеоником Биолошки важна једињења Хемија животног окружења
------	---

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	ИКТ
VI	Дигитална писменост
VII	Рачунарство
VIII	Пројектни задаци

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	Животно и радно окружење
VI	Саобраћај
VII	Техничка и дигитална писменост
VIII	Ресурси и производња Конструкторско моделовање

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК – 2. страни језик – додатна настава

Разред	Назив наставне теме
V	1. Guter Start! (Вокабулар, изговор немачких гласова, бројеви) 2. Mein Freund, du und ich (Представљање себе и других) 3. Meine Stadt 4. Meine Familie 5. Schule und Schulsachen (Школа и школски прибор, одређени члан и неодређени члан у номинативу и акузативу) 6. Meine Hobbys 7. Was isst du gern? (Wortschatz und Grammatik) 8. Hurra, die Schule! Школски предмети, дани у недељи, предлози за време “um” и “am”, упитне речи)
VI	1. Ordinalia; Uhrzeiten 2. Wortschatz festigen: Schule; Plural der Nomen 3. Präsens: Modalverben 4. Konversation üben: Schmerzen ausdrücken 5. Satzfragen und Wortfragen; Frage stellen 6. Wortstellung

	7. Negation; 8. Präteritum von HABEN und SEIN 9. Dativ und Akkusativ (Präpositionen) 10. Modalverben und Trennbare Verben 11. Gefallen ausdrücken; 12. Lesen üben; Präteritum 13. Der Artikel im Akkusativ; Kleider beschreiben 14. Einladung schreiben 15. Adverbien; Temporalangaben 16. Fragewörter 17. Perfekt und Präteritum 18. Lesen; Ferien –Konversation
VII	1. Wohin in den Urlaub? 2. Erinnerungen (Претерит помоћних и модалних глагола) 3. Es ist passiert! (Перфект слабих и јаких глагола) 4. Einkäufe und Geschäfte (Ред речи у реченици- Wortstellung im Satz) 5. Zu wenig Freizeit? (Читање текста ,године и бројеви) 6. Deutschland ,Land mit Superlativen (Поређење придева- комперација) 7. Meine erste Liebe (Разумевање текста и читање текста) Familienkonflikte (Променљиви предлози- Wechselpräpositione, Конверзација)
VIII	1. Üben das Lesen 2. Beantworten die Fragen 3. Lektionen nacherzählen 4. Grammatik üben 5. Vorbereitung auf den Schulwettbewerb 6. Projektarbeit 7. Beantworten die Fragen 8. Lektionen nacherzählen (Deutschland, die Schweiz, Österreich) 9. Grammatik üben 10. Vorbereitung auf Schulwettbewerb 12. Perfekt und Präteritum 13. Futur 14. Verben in Zeitformen 15. Aufsätze schreiben (über verschiedene Themen) 16. Übersetzung ins Serbisch 17. Übersetzung ins Deutsch 18. Fertigkeit Sprechen

7. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљеви програма:

- унапређивање образовно-васпитног рада и целокупне културне климе у школи;
- развијање дечјег стваралаштва, интересовања и талената у различитим културно-уметничким областима;
- повезивање школе са друштвеном и културном средином;
- подстицање личног и групног идентитета, вредности заједништва, толеранције и интеркултуралности;
- богаћење друштвеног живота ученика и смислено коришћење слободног времена.

Садржаји програма:

* Стваралачке активности ученика

- литерарни конкурси и рецитаторске вечери (поводом Дана школе, Светог Саве, Дана језика и сл.);
- израда зидних новина и школских публикација;
- драмски, музички и сценски наступи на приредбама и свечаностима;
- организовање школских изложби: ликовних, фотографских и тематских;
- стваралачке радионице (поезија, књижевност, калиграфија, стрип, илустрација).

* Сарадња са друштвеном и културном средином

- посете позоришту, биоскопу, музејима, културним центрима, библиотекама;
- сарадња са локалним уметницима, књижевницима, глумцима, музичарима;
- обележавање међународних дана културе, језика, књиге и уметности;
- учешће у локалним и републичким смотрама, фестивалима и манифестацијама.

* Развој школских медија и уметничких секција

- школски лист или школски портал (са чланцима ученика и наставника);
- школски радио / подкаст (интервјуи, музика, најаве догађаја);
- музичка, драмска, фолклорна и хорска секција;
- тематске културне недеље и дан културне размене (интеркултурални програми).

Начин остваривања програма:

- **Годишњи план културних активности**, који усваја Наставничко веће;
- **Интердисциплинарни приступ**, где наставници различитих предмета планирају заједничке културне садржаје (нпр. српски језик + ликовна култура + историја);
- **Секције и радионице** у оквиру слободних и изборних активности, као и пројеката;
- **Догађаје у школском календару**, као што су Дан школе, Свети Сава, Нова година, Дечја недеља, Месец књиге, Дан планете Земље;
- **Сарадњу са родитељима и локалним установама**, кроз заједничке пројекте и наступе;
- **Евалуацију програма** на крају сваке школске године – кроз извештаје, анкете и повратне информације ученика.

Напомене:

- Све активности биће прилагођене узрасту ученика, расположивим кадровским и просторним капацитетима школе.
- Програм културних активности биће усклађен са стратегијом развоја школе и школским календаром.

8. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Ради подстицања правилног развоја и развијања свести о значају здравља и његовог очувања, потребно је ученике укључивати у што више спортских активности које ће допринети реализацији циљева физичког васпитања.

Циљ програма школског спорта јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, допринесе интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада, развоју свести о важности сопственог здравља и безбедности, очување и унапређивање здравља, развијање здравих стилова живота и превенција насиља, наркоманије и деликвенције.

Задачи:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- развој и усавршавање моторичких способности
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање
- формирање морално-вољних квалитета личности
- оспособљавање ученика да стечена знања, умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине

Програмски садржаји:

Учешће на кросу РТС-а, организовање недеље школског спорта, спортских турнира, организовање штафетних игара, полигона спретности, међуодељенских такмичења, учешће на уличним тркама. Организовање и учешће на хуманитарним спортским приредбама.

Начин остваривања програма:

Рад по групама (екипама) и индивидуално. Такмичења ће се спроводити у сали за физичко васпитање и на спољашњим спортским теренима, водиће се рачуна о фер-плеј игри, о мерама безбедности и регуларности организовања спортских активности.

9. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Програмом Заштите од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације дефинишу се **циљеви, мере и активности** (превентивне и интервентне) које обезбеђују **развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење**.

Циљеви Програма заштите од насиља:

- Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања;
- Континуирана идентификација безбедносних ризика у школи увидом у документацију, евидентирањем критичних места у школи, анкетањем ученика, наставника и родитеља;
- Дефинисање процедура и поступака реаговања на насиље и информисање свих учесника у школском животу о томе;
- Израђивање и примена норми понашања, информисање о правилима понашања и последицама кршења правила;

- Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих који су укључени у живот и рад школе, на рано препознавање различитих облика насиља;
- Пружање помоћи ученицима у савладавању личних проблема и проблема у учењу;
- Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
- Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција у заједницу вршњака;
- Саветодавни рад са ученицима који врше насиље, који трпе насиље и који су посматрачи насилне ситуације;
- Спровођење психо-социјалног програма превенције кроз обуку за ненасилну комуникацију, самоконтролу реаговања и понашања, превазилажење стреса, учење социјалних вештина;
- Сарадња са родитељима путем Тимова за појачан васпитни рад, Савета родитеља, родитељских састанака, индивидуалних и групних разговора;
- Сарадња са службама ван школе које посредно и непосредно могу помоћи на превазилажењу проблема насиља у школи.

Садржаји програма:

Редни број	Активности
<u>Превентивне активности</u>	
1.	Упознавање са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (од 22.2.2024.); Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности (сви запослени, ученици, родитељи)
2.	Упознавање свих ученика и родитеља са спровођењем Посебног протокола, правилима понашања у школи и критеријумима оцењивања на часовима одељенског старешине
3.	Формирање Тима за заштиту, дефинисање улога и одговорности чланова Тима и упознавање са циљевима и задацима рада
4.	Израда Плана заштите од дискриминације
5.	Израда Плана превентивних активности
6.	Упознавање новопридошлих колега са радом Тима, а у складу са Протоколом о прилагођавању новопридошлих наставника
7.	Дежурство наставника током наставе, у току одмора и дежурство школског полицајца
8.	Видео надзор на улазу школе, у школи и школском дворишту
9.	Истицање телефонског броја за пријаву насиља (на огласној табли)
10.	Анализа стања безбедности и сигурности у школи, као и анализа ситуација насилног, дискриминаторног и ризичног понашања
11.	ЧОС посвећен заштити од дискриминације и насиља – доношење одељенских правила, упознавање ученика са Повељом дечијих права УН, избор за најбољег друга у одељењу
12.	Процена реализованих обука за запослене и потреба за даљим стручним усавршавањем запослених ради унапређивања компетенција за превентивни рад, односно благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање, занемаривање, дискриминацију и остала ризична понашања
13.	Уважавање и поштовање личности других; поштовање правила установе, остављање права, обавезе и одговорности ученика и свих запослених у школи; манифестовање

	понашања које не доприноси и не изазива насиље, злостављање и дискриминацију, ради стварања и неговања климе прихватања и уважавања
14.	Подизање нивоа свести и осетљивости ученика за препознавање свих облика насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
15.	Организовање и реализације предавања/радионица за ученике о електронском насиљу, трговини људима, опасности и последице од злоупотребе психоактивних супстанци и алкохола и слично (у сарадњи са спољашњом мрежом заштите)
16.	Организовање активности везане за испољавање физичког насиља – облика вршњачког насиља који се најчешће испољавао током претходне школске године
17.	Упознавање са стратегијама пружања одговарајуће подршке ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом
18.	Упућивање ученика, родитеља и наставника да користе Националну платформу за превенцију насиља „Чувам те“
19.	Укључивање и ангажовање ученика у друштвене, спортске, културне и хуманитарне манифестације на нивоу локалне заједнице и шире
20.	Учествовање ученика у раду одељењске заједнице, Тима за заштиту од насиља, Ученичког парламента, Школског одбора и стручних органа установа (избор ученика и давање предлога за планирање и реализацију превентивних активности)
21.	Обележавање значајних датума: Међународни дан толеранција-недеља лепих порука; Светски дан равноправности; Игре без граница; Осмишљавање акција против насилништва-литерарни и ликовни радови
22.	Сандуче поверења – информисање ученика о анонимној пријави насилне ситуације
23.	Сарадња Тима за заштиту са Тимовима за појачан васпитни рад; Сарадња Тима са родитељима члановима Тимова за појачан васпитни рад
24.	Формирање Вршњачког тима и његово деловање; едукација ученика о вршњачком менторству
25.	Рад са родитељима – саветодавни рад, укључивање родитеља у живот школе
26.	Сарадња са спољашњом заштитном мрежом: Дом здравља, Центар за социјални рад, Школска управа, локална заједница
27.	Идентификовање и рано препознавање ризика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
28.	Извештавање на полугодишту – састављање полугодишњих извештаја о Тиму за заштиту од насиља; евалуација рада Тима; предлог мера за унапређење превенције и заштите од дискриминације

Интервентне активности	
1.	Интервентне активности: поступање по корацима/редоследу предвиђеним Посебним протоколом према нивоима насиља; поступање према Правилнику о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања
2.	Благовремено реаговање свих лица у установи који су у обавези да прекину насиље по сазнању или позову помоћ уколико процене да самостално не могу да прекину насиље
3.	Индивидуално-саветодавни рад са ученицима који су актери у ситуацијама насиља и дискриминације (починиоци насиља, жртве)
4.	Охрабривање деце и посматрача да конструктивно реагују
5.	Састављање оперативних планова заштите за починиоца насиља и за жртву насиља
6.	Састављање плана за друштвено-користан, односно хуманитарног рада ученика
7.	Рад са одељењским заједницама кроз држање радионица на тему насиља и дискриминације у складу са могућим насилним ситуацијама у школи/одељењу
8.	Саветодавни рад са родитељима

9.	Сарадња са релевантним институцијама (Школска управа, полиција, Центар за социјални рад, Дом здравља, и др. по потреби)
10.	Континуирано евидентирање случајева насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
11.	Праћење и вредновање облика, нивоа и учесталости насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
12.	Евидентирање учесталости броја појачаног васпитног рада и васпитно-дисциплинских поступака против ученика
13.	Интервенције у циљу заштите запослених

Начин остваривања програма:

Циљеви програма оствариваће се креирањем **Плана заштите од насиља**, са тачно дефинисаним активностима (превентивним и интервентним), одговорним лицима, временском динамиком и начином евидентирања активности.

Начини праћења и евалуације Програма заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације:

1. Одржавање састанака Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања, занемаривања, дискриминације путем анализе записника састанака Тима;
2. Одржавање часова одељенског старешине на теме о насиљу и дискриминацији путем прегледа књига евиденција;
3. Одржавање родитељских састанака и седнице Савета родитеља на теме о насиљу и дискриминацији и информисање родитеља о сарадњи, путем прегледа књига евиденције;
4. Преглед евиденције одељенских старешина и свих запослених о насилном понашању;
5. Упоредивање планираних и реализованих активности превенција насиља;
6. Извештаји о сарадњи са спољашњом мрежом заштите и другим организацијама: одржане трибине, предавања, радионице на референтну тему;
7. Извештаји о одржаним седницама Ученичког парламента;
8. Извештај о раду Вршњачког тима;
9. Извештаји о раду педагога и психолога на референтну тему;
10. Анализа активности спречавања насиља у установи које су се реализовале током школске године, а нису биле планиране, већ су настале унапређењем постојећих активности.

9.1. ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА УСТАНОВЕ У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА

Програм поступања установе у кризним догађајима израђује се као обавезни и саставни део Програма заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, а који је саставни део Школског програма.

Програм садржи:

1. Процену снага, капацитета и специфичности установе;
2. Поступање у ситуацијама кризе – безбедна места унутар и изван установе, дефинисан начин алармирања, односно оглашавања и информисања у установи у зависности од врсте кризног догађаја, распоред просторија;

3. Стручно усавршавање запослених ради јачања компетенција за пружање психосоцијалне подршке, за реализацију плана евакуације и друге обуке које могу допринети ефикасном реаговању установе у различитим кризним ситуацијама;
4. Унапређивање безбедносне културе деце, односно ученика и запослених;
5. Начин реаговања – кораци у поступању установе када се догоди кризни догађај;
6. Начин укључивања и сарадње са породицом ради заједничког деловања на јачању отпорности установе;
7. Начине праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма

1. Процена снага, капацитета и специфичности установе

Школа је безбедна средина; постојање правилника и планова којима се регулише безбедност ученика и запослених; благовремено реаговање свих лица у установи у случају ризичних ситуација; позитиван етос и сарадничка атмосфера међу свим актерима; постојање видео надзора, плана евакуације, редовна контрола ПП апарата; развијен систем дежурства наставника; помоћно-техничко особље укључено је у дежурство током трајања великог одмора; ангажованост школског полицајца; развијен систем ефикасног информисање запослених, ученика и родитеља, школски сајт и фб страница.

Директор школе одређује чланове Тима који ће у ситуацији кризног догађаја прикупљати, проверавати веродостојност и селекционисати информације у вези са кризним догађајем. Чланови Тима које одреди директор за задатке информисања ће припремати саопштења за јавност и дистрибуирати информације медијима, родитељима, ученицима, запосленима и широј средини. Директор школе одређује особу која даје изјаве за јавност. У наведеним пословима Тим за кризне догађаје сарађује са Тимом за маркетинг школе и администраторима школског сајта и Фејсбук странице.

2. Поступање у ситуацијама кризе – безбедна места унутар и изван установе, дефинисан начин алармирања, односно оглашавања и информисања у установи у зависности од врсте кризног догађаја, распоред просторија

*Безбедна места унутар и изван установе – план евакуације налази се истакнут на свим улазима и код зборнице; просторије у школи (канцеларије, учионице, кабинети, зборница, трпезација, све остале помоћне просторије) су јасно означене натписима који се налазе изнад врата за сваку просторију; распоред часова и распоред дежурства налази се у школској зборници; постојање распоред излаза из школе након наставе. У школи се користи школско звоно; постоји и сирена за алармирање и узбуњивање.

3. Стручно усавршавање запослених ради јачања компетенција за пружање психосоцијалне подршке, за реализацију плана евакуације и друге обуке које могу допринети ефикасном реаговању установе у различитим кризним ситуацијама

*У циљу јачања компетенција установе за пружање психосоцијалне подршке, реализацију плана евакуације, генерално јачања ефикасности реаговања установе у различитим кризним ситуацијама, у школи се планира стручно усавршавање запослених из ове области, као што су обуке у пружању прве помоћи; обуке у реализацији плана евакуације за запослене; обуке у пружању психосоцијалне помоћи ученицима.

4. Унапређивање безбедносне културе деце, односно ученика и запослених

*Са циљем подизања безбедносне културе ученика и запослених, школа ће предузимати активности: истраживање на тему безбедносне културе ученика и запослених; едукација ученика да препознају опасне и кризне ситуације – предавања, трибине, радионице; едукација ученика и запослених о начина реаговања у кризним ситуацијама. Обавезно једном годишње спровести вежбе евакуације из установе (као да је нпр. пожар) или закључавање просторија (ако је потребно заштити се од спољне претње); информисати ученике где се налазе и како се користе апарати за гашење пожара и паковања прве помоћи. Посебна пажња посвећује се ученицима који имају одређене специфичности – оштећење чула, тешкоће у кретању, инвалидитет, тешкоће из спектра аутизма, хроничне болести.

5. Начин реаговања – кораци у поступању установе када се догоди кризни догађај

* У ситуацијама кризних догађаја, активности у установи спроводиће се по следећим корацима:

1. прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа (Тим прикупља све релевантне информације, проверава веродостојност, обавештава у зависности од врсте кризног догађаја хитно обавештава полицију, ватрогасце, хитну помоћ и друге потребне органе, односно службе);
2. успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите;
3. сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције;
4. благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају;
5. психосоцијална подршка ученицима и запосленима - Тим прати и идентификује ученике и запослене којима је потребна психосоцијална подршка након завршетка кризног догађаја. Основна интервенција је психолошка прва помоћ и њу пружају школски психолог, педагог и одељењске старешине уз координацију стручне службе. Уколико постоји потреба, укључују се и стручњаци (психолози, психијатри, психотерапеути) из система здравствене заштите деце и омладине. Након стабилизације услова, реализују се радионице и психолошка саветовања групно и индивидуално);
6. израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи – у сарадњи са Педагошким колегијумом, Тимом за обезбеђивање квалитета рада школе, Тимом за развој школског програма и Тимом за инклузивно образовање, Тим за кризне интервенције, у зависности од врсте и обима кризног догађаја, израђује план рада школе у измењеним околностима у којем мора јасно бити назначено: - активности/мере - реализатори - време реализације - начини реализације - начини евалуације;
7. организација евентуалних комеморативних активности - у случајевим смртних исхода;
8. праћење реализације плана и евалуација;
9. вођење документације и извештавање.

6. Начин укључивања и сарадње са породицом ради заједничког деловања на јачању отпорности установе

* Када је реч о сарадњи са породицом, школа ће укључивати породице ученика. Представник Савета родитеља је члан Тима за кризне интервенције и у ситуацијама кризног догађаја равноправно учествује у реализацији свих планираних активности, комуницирајући са

осталим члановима Савета. Породице ученика такође се укључује у све превентивне активности за јачање отпорности ултаве (трибине, учесници и реализатори радионица, акција, едукација..).

7. Начине праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма

*Тим за кризне интервенције прати реализацију овог програма континуирано током школске године, евалуира и извештава о реализованим активностима. Извештај се подноси два пута током школске године, на полугодишту и крају школске године. Извештај се подноси на обрацу који је универзалан за све тимове у школи и саставни је део Годишњег извештаја о раду школе. У ситуацијама кризног догађаја, Тим свакодневно прати реализоване активности, у складу са Правилником и овим Програмом, евалуира их и ревидира.

10. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

У складу са индикатором 4.2.2. (Област квалитета 4: Подршка ученицима) Правилника о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС“ број 14/2018-1, 1/2024-1), на основу праћења укључености ученика у ваннаставне активности и испитивања интересовања ученика (мај 2025.) школа је утврдила понуду ваннаставних активности.

Наставници, одељенске старешине и стручни сарадници кроз свој непосредан рад са ученицима упознају их са понудом ваннаставних активности, њиховим садржајем, начином рада и сврхом. Такође, потребно је да и родитељи буду упознати са понудом школе и мотивисани да њихова деца изаберу оне активности које им највише одговарају.

Учешће ученика у друштвеним, техничким, хуманитарним, спортским и културним активностима доприноси многим важним исходима образовања и васпитања, као што су:

- задовољење различитих образовних потреба и интересовања ученика;
- препознавање професионалних способности и интересовања ученика;
- надоградња исхода који се остварују у оквиру редовне наставе и доприносе развоју међупредметних исхода;
- унапређивање различитих способности (интелектуалне, физичке, креативне, радне...);
- јачање капацитета ученика за разликовање безбедног од небезбедног понашања и заштиту ризичног понашања;
- подстицање хуманог и одговорног односа према себи, другима и окружењу, јачање осетљивости за оне којима је потребна помоћ (нпр. Стари и болесни);
- унапређивање различитих врста писмености (језичке, медијске, културне, научне...);
- култивисање коришћења слободног времена;
- подстицање интеркултуралног дијалога;
- разумевање концепта инклузије и јачање осетљивости за различитост;
- јачање генерацијских веза између ученика различитих одељења без кометитивности;
- релаксација, расеређење напетости ученика, самоисказивање;
- јачање везе са локалном заједницом;
- развој осећања припадности својој школској заједници;
- подстицање самосталности, проактивности и предузимљивост;
- припрема за решавање различитих животних ситуација;
- промоција школе и њеног идентитета.

Школа настоји да резултати рада ученика у оквиру ваннаставних активности буду видљиви како у оквиру школе тако и шире, организовањем представа, изложби, базара, објављивање на сајту, смотре стваралаштва, спортски сусрети и др.

	ПРВИ ЦИКЛУС (1. - 4. РАЗРЕДА)
1.	Драмска секција
2.	Рецитаторска секција
3.	Читалачка секција
4.	Калиграфска секција
5.	Библиотекарска секција
6.	Секција енглеског језика
7.	Математичка секција
8.	Цвећарска секција
9.	Еколошка секција
10.	Ликовна секција
11.	Креативна радионица
12.	Мали хор
13.	Спортска секција
14.	Ритмичка секција
15.	Дигитална секција
16.	Фото-секија
17.	Друштвене игре

10.1. ДРАМСКА СЕКЦИЈА НИЖИХ РАЗРЕДА

Циљеви програма:

- упознавање са основама драмског истраживања,
- богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења,
- развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе,
- стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања,
- стицање искуства и навика за колективни живот и рад,
- развој опажања, размишљања и слободног изражавања,
- развијање критичке способности,
- развијање самоконтроле, досетљивости...
- подстицање интересовања за истраживање

Садржаји програма:

Упућивање ученика у рад на драмском тексту, кратки курсеви (дикције, понашања на сцени); учешће у програму за Пријем рвака у Дечији савез, рад на сценографији, праћење позоришних представа (гостовања у нашој школи и месту); припремање представа поводом Нове Године, Дана жена, завршетка школске године и учешће на Смотри луткарства „ Наша срца куцају у истом ритму,,.

Начин остваривања програма:

-Садржаји и циљеви се остварују кроз рад са ученицима члановима Драмске секције на часовима слободних активности који се одржавају једном недељно – петком пети час и кроз приказивање (јавне наступе) приремљених представа поводом значајнијих датума у току школске године.

10.2. РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА НИЖИХ РАЗРЕДА

Циљеви програм:

- развијање комуникационих способности ученика
- подстицање слободе и спонтаности у понашању , у односима са другима
- адекватно коришћење слободног времена
- развој креативности
- развијање љубави према поезији , драми и осталим облицима уметничког изражавања
- усавршавање изражајног читања и рецитовања
- упознавања ученика са структуром говорних органа
- упознавање ученика са говорним вредностима : артикулација , акцентуација , реченични нагласак , реченична интонација , пауза , темпо , ритам , мимика и гестикулација
- увежбавање различитих говорних врста – практичне вежбе: проучавање интонације , интезитета, темпа, паузе, боје гласа
- оспособљавање ученика за анализу и дискусију о стеченом искуству
- упознавање механизма за савладавање треме пред јавни наступ
- подстицање жеље за учешће ученика на приредбама и манифестацијама такмичарског карактера (смотреа рецитатора)

Садржаји програма:

- Вежбе дисања и правилног држања тела , мимике ,вежбе артикулације
- Слушање аудио снимака где познате личности (глумци) рецитију текстове познатих песника
- Избор и анализа текстова – песама за рецитовање
- Увежбавање изражајног рецитовања
- Изражајно казивање изабраних песама

Начини остваривања програма :

Програм је усмерен на развијање љубави према казивању текстова различитих књижевних врста . Подстиче развој критичког мишљења , јер ученици слушајући једни друге обликују своје мишљење колико је ко успешан у рецитовању и шта би могли да поправе или увежбају да би њихово казивање текста поправили . Ученици стичу сигурност за јавни наступ говоречи текстове пред члановима секције и једни другима су подршка . Учествовањем на приредбама и смотреа рецитатора ослобађају се страха од јавног наступа и граде самопоуздање за цео живот . Развијају осећај за лепо изражавање слушајући једни друге али и тражећи узор за рецитовање у познатим личностима (глумцима , песницима ...)

10.3. ЧИТАЛАЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- савладавање вештине читања
- разумевање прочитаног
- обогаћивање сопственог речника
- стицање навика за само читање и учење
- развијање смисла за лепо и корисно

- развијање брзине читања
- стицање нових знања
- оспособљавање ученика за читање књига, новина у даљем животу
- подстицање интелектуалних способности ученика
- развијање одговорности код ученика

Садржаји програма:

- правилно изговарање гласова-слова
- срицање
- шчитавање једносложних, двосложних и вишесложних речи
- овладавање техником читања
- усавршавање читања
- вежбе дисања и правилна интонација
- изражајно читање
- избор текстова и песама за читање
- анализа прочитаних текстова

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на самостално читање са разумевањем које ће подстицати међусобно дружење ученика, помагање и заједничко учествовање у разним активностима предвиђеним програмом. Ученици би требало да се ослободе да сами читају текстове пред другима, да помажу при читању и правилном изговору гласова, да помажу у препричавању прочитаног текста и да самостално напишу драмски текст или причу које би други ученици читали.

10.4. КАЛИГРАФСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Настава лепог писања је оспособљавање ученика за лепо писање и развој сензибилитета за препознавање писма упоредо са развојем моторичких способности, као и усвајање читког и уредног писања.

- **Развити калиграфске вештине ученика:** Подучавати ученике техникама и креативним вештинама писања, укључујући коришћење различитих калиграфских кистова, разноврсних мастила, четкица, маркера и папира различите текстуре.
- **Подстицање креативности и уметничког изражавања:** Охрабривати ученике да развију свој лични стил и приступ техникама писања.
- **Унапређење способности ученика да примењују стечено знање:** Кроз калиграфију ученици ће учити како да развију смисао за лепо и корисно; како да савладају различите вештине писања; развију лепо писања и моторичке способности у свакодневним активностима, као и учењу прецизности и стрпљењу.

Садржаји програма:

- **Основе калиграфије:** Увод у потребну опрему (разне врсте пера за писање, различита мастила и папири различите текстуре), основне технике писања (графомоторичке вежбе).
- **Уметничке технике и стилови:** Ученици ће истраживати различите стилове и технике писања, као што су кинеска, европска, арапска и српска средњовековна.
- **Калиграфске изложбе:** Припрема и организовање радова ученика за разне изложбе и смотре.
- **Калиграфија у медијима:** Поглед на употребу калиграфије у свим штампаним и електронским књигама.

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на самостално исцртавање и обликовање слова; подстицање међусобног дружења ученика, помагање и заједничко учествовање у разним активностима предвиђеним програмом као и вежбање прецизности у раду. Ученици треба да се ослободе и да сами истражују различите стилове и технике писања, да лепо писање примењују свакодневно на часовима и да стрпљење и прецизност коју су већали на калиграфији свакодневно примењују и на осталим активностима.

10.5. БИБЛИОТЕКАРСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- да навикава и оспособљава ученике секције за самосталан рад, тражење и коришћење информација,
- да развија љубав према књизи,
- негује колективизам,
- израда панора за важне датуме везане за књигу,
- обука ученика у обављању библиотечких послова, као што су:
 - издавање и враћање књига,
 - брзо проналажење књига на полицама,
 - лепљење поцепаних књига,
 - писање карти књига и карти ученика,
 - естетско уређење библиотеке;
- учествовање ученика у литерарним такмичењима,
- учешће у акцији Поклони књигу школској библиотеци,
- посета: сајму књига, библиотека у окружењу, музеја, књижевних сусрета.

Садржаји програма:

Начин вођења белешки о прочитаним књигама- Читалачки дневник

Писање за литерарни конкурс на дате теме

Упознавање ученика са фондом библиотеке и класификацијом књига

Енциклопедије, речници, лексикони- њихова употреба

Украшавање библиотеке, писање цитата и мисли великих мудраца

Забавни час- игра: Чудесно путовање по Србији, решавање забавних листова из часописа, квиз...

Сусрет и разговор са дечијим писцем

Обележавање важних датума- Светски дан књиге 2. април, и др.

Читање дечије штампе

Избор омиљених књига у шк. Библиотеци

Испитивање самосталног саналажења ученика у библиотеци (брзо проналажење и враћање књига на своје место)

Заштита оштећењих књига, израда карти: ученика, књига; ученици

Посете школским библиотекама у околини, сарадња, дружење.

Начин остваривања програма:

Библиотекарска секција има значајну улогу и образовању и васпитању ученика: - навикава и оспособљава ученике за самосталан рад у библиотеци - развија љубав према књизи - негује колективизам - подстиче истраживачку радозналост. - навикавање ученика да пажљиво користе и чувају библиотечку грађу, да развијају навику долажења у школску и Градску библиотеку и да узимају учешћа у њеним културно-просветним активностима у складу са њиховим интересовањима и потребама.

10.6. СЕКЦИЈА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Циљеви програма:

- развијање комуникационих способности ученика
- развој креативности
- савладавање вештине читања на енглеском језику
- усавршавање изражајног читања и рецитовања
- упознавање механизма за савладавање треме пред јавни наступ
- развијање одговорности код ученика
- стицање нових знања
- упознавање са различитим културама и обичајима
- богаћење и развијање маште, креативности и самосталности

Садржаји програма:

- правилно изговарање гласова на енглеском језику
- избор текстова, дијалога, песама за читање и драмску интерпретацију
- неговање српског језика кроз анализу и превод одабраних текстова
- вежбе дисања, правилног држања тела, мимике
- увежбавање изражајног рецитовања
- вежбе артикулације, игре

Начин остваривања програма:

- Програм је усмерен на развијање комуникационих способности ученика, упознавање са различитим културама и обичајима и богаћење вокабулара на енглеском и српском језику.
- Садржаји и циљеви програма се остварују кроз рад са ученицима на часовима секције и кроз вежбу и рад код куће. На овај начин ће се код ученика подстицати и развијати самосталност, одговорност и истрајност у раду.

10.7. МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- стицање математичке писмености
- оспособљавање ученика за решавање проблемских задатака у непредвиђеним ситуацијама
- развијање мотивисаности за учење
- развијање интересовања код ученика
- усвајање математичких знања у решавању разних задатака
- развијање менталних способности
- формирање научног погледа на свет
- подстицање ученика на упорност, тачност, прецизност и самосталан рад

Садржаји програма:

Подстицање ученика на савладавање занимљивих геометријских, логичких и природних појмова у математици путем разних сликовних и текстуалних задатака, учењем кроз игру, памћењем скривених појмова и учествовањем на разним државним и међународним такмичењима, укључујући и такмичење „Кенгур без граница“.

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на самостално савладавање математичке писмености, математичких појмова, формула, таблица множења и дељења, и игру са бројевима да би подстакао дружење ученика, помагање и разумевање. Ученици, заједно са наставницима, бирају разне теме и појмове како би што лакше прошли све задатке, ослободили се и без устручавања осмислили нове задатке и задавали их једни другима, подстичући такмичарски дух и самопоуздање код ученика.

10.8. ЦВЕЋАРСКА СЕКЦИЈА

Циљ програма:

- стицање основних практичних знања о производњи, гајењу, неговању цвећа, украсног дрвећа, жбуња и лековитог биља.
- развијање радних навика и способности за самостално посматрање и истраживање.
- уређење школског простора и рад на унапређењу естетског доживљаја ученика.
- развијање креативности и одговорности.
- развијање љубави према природи и брига о биљкама.
- савладавање основних принципа аранжмана.

Садржаји програма:

- упознавање основних цветних врста које се гаје у нашим климатским
- стицање знања о значењу цвећа за људски живот
- оспособљавање ученика како да се брину о цвећу
- способност уређивање вртова и школског простора
- производња, одржавање и нега саксијских врста цвећа;
- оспособљавање за израду аранжмана од резаног, сувог и саксијског цвећа за различите прилике.
- оспособљавање ученика за производњу једногодишњег, двогодишњег и вишегодишњег цвећа (од сетве до готових биљака);
- оспособљавање за израду саксија, ваза, корпица и декорација за цвеће од рециклираног материјала
- развијање љубави према природи
- развијање еколошке свести

Начин остваривања програма:

Теоријски део: - упознавање ученика са врстама цвећа, њиховим деловима, особинама и начином гајења; разлике у начину гајења собног и баштенског цвећа;

Практични део: - радови у цветњаку; прављење саксија од материјала за рециклажу; израда цветних аранжмана од сушеног цвећа;

Изложба: - ученици ће у холу школе и у учионицама излагати направљене саксије и аранжмане.

10.9. ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Упознати децу са појмом екологије и значајем очувања животне средине, као и мотивисање деце за активности у области екологије, упознавање са биљним светом и његовим значајем за човека, оспособљавање за бригу о биљкама, развијање осећаја за бригу о животној средини, упознавање са појмом рециклаже и њеним значајем, развијање осећаја за лепоту, упознавање са животињским светом, стварање осећаја одговорности према животињама, уочавање проблема недостатка воде и штедње исте, како би покренули процес еколошкеосетљивости, одговорности и свести. Оспособљавање ученика за комуникацију, јачање толеранције, прилагођавање групи. Кроз ове активности даћемо добар промер како се треба борити за очување свега што нам природа несебични даје.

Садржаји програма:

- Развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу
- Развијање љубав према природи
- Развијање свести о угрожености и потреби очувања природе
- Развијање осећања одговорности према стању животне средине
- Различити начини рада у секцији
- Развијати колективни дух и тимски рад
- Развијати позитивне људске вредности
- Развијати међусобно поштовање, сарадњу, солидарност, уважавање личности
- Бољи однос према школским обавезама, ученичком колективу и наставницима
- Оспособљавање ученика за комуникацију; јачање толеранције
- Изражавање осећања ученика; упознавање окружења

Начин остваривања програма:

Приликом реализације програма остварује се сарадња са са Еко тимом школе. Акценат се ставља на чисту и здраву животну средину, чисту школску средину, на уређење просторија школе различитим радовима ученика или биљним врстама.

10.10. ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Развијање ликовне писмености, овладавање ликовним техникама рада, ради стицања бољег увид у сопствена интересовања, креативно изражавање у раду изграђивање одговорног односа према раду, животном и радном окружењу,

Садржаји програма:

Рад на традиционалним сликарским техникама, рад у пастел техници, рад са оловкама у боји израда портрета, поставке изложбених радова, рад са меким оловкама, планирање и исцртавање основних делова за прављење Књиге албума за фотографије, коришћење материјала од природних састојака картон, рол папир, лепак, учешће у прављењу панорама, израда новогодишњих честитки, израда сценографија за приредбе, припрема радова за учествовање на конкурсима.

Начин остваривања програма:

Подстицати ученике да гледају и уочавају природу али и урбану околину око себе како би самостално дошли до сазнања шта је цело, а шта је део нечега неког предмета, шта је високо а шта ниско, шта је светло или тамно, додиром меко-тврдо, глатко-храпаво и сл. Ученици ће за своје задатке користити технике цртања графитном оловком, технику темпере, акварела и воштаног пастела.

Сликају користећи сликарске технике, акварел, темпера и гваш.

Осмишљавају решења за израду маски, а потом их и израђују. Осмишљавају и израђују сцену, костиме. Осмишљавају и предлажу кореографију и музику.

Организовање радионица у школи и ван ње на којима ће се ученици обучавати за примену различитих ликовних техника, организовање изложби, учествовање на конкурсима, учествовање на ликовним колонијама.

10.11. КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА

Циљеви програма:

- Подстицање креативности и стваралаштва
- Подизање свести о значају поновне употребе материјала ,смањењу отпада и заштити животне средине
- Развијање смисла за естетику
- Садржајно коришћење слободног времена
- Подстицање сарадње и социјализације
- Подстицање предузетништва

Садржаји програма:

Израда употребних предмета од отпадних материјала: тетрапака, ролни убруса и тоалет папира, старих новина, тканине, пластичних флаша, кутија, чепова...

Начин остваривања програма:

Рад се реализује у виду радионица у школи у мешовитим групама које укључују ученике различитог узраста млађих разреда (од 1. до 4.разреда). Пожељно је планирати изложбе радова , као и продајне изложбе у школи којим би се обезбедила средства за уређење и оплемењивање школског простора.

10.12. МАЛИ ХОР

Циљеви програма:

- развијање способности за естетско вредновање квалитетне музике;
- упознавање са културном баштином српске народне музике;
- упознавање са традиционалном , модерном и савременом уметношћу;
- неговање лепог и правилног певања;
- развијање колективног музицирања;
- развијање радних навика и подстицање одговорног односа према обавезама;
- социјализација кроз рад и дружење;
- формирање морално-вољних квалитета личности.

Садржаји програма:

- слушање музике
- извођење музике
- певање
- опонашање
- сарадња са другима
- играње-плесање

Начин остваривања програма:

Увежбавање и припрема приредби:

- Дан школе
- Светосавска академија
- Завршна приредба
- Свечана академија

10.13. СПОРТСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Циљ спортске секције је подстицање физичке активности, развој моторичких способности и здравих животних навика код ученика, као и неговање тимског духа, фер-плеја и интересовања за различите спортске дисциплине. Програм има за циљ и препознавање спортских талената код ученика и њихово усмеравање ка даљем развоју у изабраној дисциплини.

- промовисање спорта код ученика и код родитеља
- обучавање на разним спортским активностима
- тренирање
- задовољавање ученичких интересовања
- потребе за стицањем знања
- способност за бављење спортом
- развијање психолошких способности
- подстицање спортских резултата на такмичењима
- примењивање знања у даљем животу и раду

Садржаји програма:

- упознавање са основама различитих спортова (фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, атлетика)
- вежбе за развој моторичких способности: координација, брзина, снага, издржљивост и флексибилност
- игре и активности за развој тимског духа и сарадње
- познавање и рад на личном развоју кроз вежбе обликовања
- технике загревања и истезања као део сваког тренинга
- такмичарске активности и спортска надметања унутар школе и са другим школама
- основе спортске етике и правила понашања у тиму
- обележавање важних спортских датума и учешће у школским манифестацијама

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на самоиницијативно бављење спортом, жељом за напредовањем у изабраном спорту и жељом за учешћем на такмичењима. Подстиче ученике на међусобно дружење, подржавање и помагање у разним спортским активностима. Ученици без страха приступају активности како би показали своје вештине и умеће на спортским такмичењима где ће учествовати групно као тим или појединачно.

- Теоријски и практични рад
- Рад у мањим групама и у паровима
- Игра и симулација спортских утакмица
- Анализа покрета (када је могуће)
- Учествовање у школским и међуопштинским такмичењима
- Мотивисање ученика путем награда, диплома и похвала

10.14. РИТМИЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви и задаци:

- Упознавање са основним техникама плеса и различитим плесним стиловима,
- Развијање интересовања за музику и плес,
- Упознавање ученика са различитим културним наслеђима одређених народа,
- Подизање опште физичке способности ученика,
- Развијање радних навика и подстицање одговорног односа према обавезама,
- Дружење и развијање разних социјалних вештина кроз плес.

Садржаји програма:

- Увод у модерни, савремени плес
- почетни Валцер кораци, Ча-ча ча, Самба, Бечки валцер...
- бављење народним плесом, кореографијом са акцентом на народни плес, фолклор
- природни облици кретања уз грациозно извођење и једноставни балетски кораци
- извођење плесних корака са реквизитом уз музичку пратњу (вијача, лопта).

Начин остваривања програма:

Активности су везане претежно за модерни плес и савремене кореографије. Међу полазницима има и ученика који се активно баве плесом као спортском дисциплином. Модерни плес је саставни део свих школских приредби, те су и наступи ових ученика релативно чести. Смисао ове секције је у развијању осећаја за ритам и кретање уз задату музику. Ученици млађих разреда уче кратке, једноставне кораке, дечјих народних игара.

10.15. ДИГИТАЛНА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- развијање дигиталне компетенције
- правилна употреба дигиталних уређаја
- безбедно руковање дигиталним уређајима
- комуникација са другим ученицима (учесницима)
- развијање алгоритамског начина размишљања
- развијање здравствених навика у току коришћења дигиталних уређаја
- развијање логичког размишљања
- решавање и анализа логичких задатака

Садржаји програма:

Упућивање ученика на безбедно и правилно руковање одређеним дигиталним уређајима; праћење здравственог стања током коришћења уређаја, начина седења и положаја тела при руковању одређеним уређајем; подстицање ученика на логичко размишљање при прављењу пројеката у програмима „Scratch“ и „Micro:bit“; дозвољена и забрањена комуникација на интернету, правила понашања у комуникацији са другима, правилно коришћење програма за обраду текста „Word“.

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на правилно руковање дигиталним уређајима, комуникацију са вршњацима путем интернета и уживо док праве разне пројекте у ворду, скречу и микробиту. Ученици развијају емпатију и толеранцију према другима. Ученици, заједно са наставницима, бирају програме у којима ће се радови радити, учествују заједно у групи, подстичући групни рад и заједничко помагање другима у раду са непознатим програмима. Наставници подстичу ученике на дозвољен приступ интернетским садржајима и одређеним правилима понашања.

10.16. ФОТО СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- Развијање фотографске вештине ученика: подучавати ученике техничким и креативним аспектима фотографије, укључујући коришћење различитих фотоапарата, осветљење, композицију и обраду фотографија.
- Подстицање креативности и уметничког изражавања: охрабрити ученике да развију свој лични стил и приступ фотографији.
- Унапређивање способности ученика да примењују визуелну комуникацију: кроз фотографије ученици ће учити како да преносе поруке и осећања путем визуелних медија.

Садржаји програма:

- Основе фотографије: Увод у фотографску опрему (дигитални фотоапарати, камере мобилних телефона), основне технике снимања (осветљење, композиција, фокус).
- Уметничке технике и стилови: Ученици ће истраживати различите стилове фотографије, као што су портретна фотографија, пејзажна фотографија, документарна фотографија и уметничка фотографија.
- Фотографске изложбе: Припрема и организовање школских изложби где ће ученици представити своје радове.
- Фотографија у медијима: Поглед на употребу фотографије у новинама, часописима, на интернету и у рекламирању.

Начин остваривања програма:

- Теоријска и практична предавања: Часови ће бити подељени на теоријски део, где ћемо обрађивати основне принципе фотографије, и практични део у коме ће ученици имати прилику да праве своје фотографије.
- Фотографски излети: Планирамо излете у природу или на градске локације, где ће ученици имати прилику да примене научене вештине у реалним условима.
- Обрада фотографија: Ученици ће радити на својим фотографијама, користећи програме за обраду слика, како би научили да побољшају своје радове и припреме их за изложбе.
- Изложбе: На крају школске године, ученици ће организовати изложбу својих радова у школи или на неким јавним местима (као што су локалне галерије или културни центри).
- Такмичења и награде: Ученике ћемо мотивисати да учествују на различитим фотографским такмичењима и изложбама ван школе, као и да презентују своје радове широј заједници.

10.17. ДРУШТВЕНЕ ИГРЕ

Циљ програма:

Развијање логичког мишљења, тимског духа, комуникацијских вештина и креативности код ученика кроз заједничко играње и анализирање различитих друштвених игара.

Садржај програма:

Ученици ће имати прилику да се упознају са различитим врстама друштвених игара – стратешким, кооперативним, логичким и едукативним. Неке од игара које ћемо користити су: игра памћења, Ризико, Човече не љути се, карташке игре, едукативне игре: Знаменитости света, Државе света, општа култура и многе друге.

Начин остваривања програма:

Ученици ће учествовати у игрању, учењу правила, дискутовању о стратегијама и решавању проблема у тимовима. Активности ће бити прилагођене узрасту и интересовањима чланова секције.

	ДРУГИ ЦИКЛУС (5. - 8. РАЗРЕДА)
18	Новинарска секција
19	Драмска секција
20	Беседништво
21	Секција енглеског језика
22	Историјска секција
23	Географска секција
24	Биолошка секција
25	Математичка секција
26	Информатичка секција
27	Роботика
28	Саобраћајна секција
29	Фото секција
30	Графички дизајн
31	Ликовна секција - Мурал
32	Хор виших разреда
33	Атлетика
34	Рукометна секција
35	Футсал
36	Стони тенис
37	Одбојка
38	Шах
39	Прва помоћ
40	Теслијанум – креативна научна радионица
41	Експериментом кроз живот – хемија око нас

10.18. НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Подстицање интелектуалног развоја (стваралачког и критичког мишљења, целоживотно учење и сл, развијање љубави према матерњем језику, оспособљавање ученика за самостални рад, рад у пару и групни рад; развијање комуникацијских способности ученика; усвајање српског језичког стандарда; подстицање на решавање проблема, неговање толеранције, поштовање различитости, схватање важности заштите животне средине...

Садржаји програма:

Упознавање са различитим облицима новинарског изражавања; анализе новинарских чланака; прављење вести, извештаја, репортажа и интервјуа из школског живота (екологија, спорт, професионална оријентација...).

Начин остваривања програма:

Учешће на конкурсима; подела задатака на основу интересовања ученика; сарадња са медијима у окружењу...

10.19. ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- развој личних склоности и способности ученика за говорну културу, лепоту изговорене речи и драмско стваралаштво;
- креативно изражавање ставова и мишљења;
- развој способности тумачења и примене наученог;
- развој маште, емотивности и емпатије;
- подстицање интелектуалних способности ученика

Садржаји програма:

- упознавање са основним појмовима драмског стваралаштва;
- упознавање са говорним вредностима: дикција, акценат, интонација, висина и интензитет гласа и темпо;
- усвајање техника говора, држања, и јавног наступа;
- драматизација текстова;
- анализа драмских текстова;
- припрема драмских текстова за сценско извођење;

Начин остваривања програма:

Ученици пролазе кроз стваралачки драмски процес и притом се ослањају на интелектуално, естетско и литерарно искуство. Увежбавају различите драмске текстове. У чествују у припреми школских приредби, поетских рецитала као и у такмичења у глуми.

10.20. БЕСЕДНИШТВО

Циљеви програма:

- упознавање са основама беседништва и реторике
- развијање креативног начина мишљења и лепог изражавања
- развијање способности за концентracију и способност за јавне наступе
- стицање способности течног и убедљивог говора
- развијање размишљања и импровизованог изражавања
- обраћање пажње на дикцију, сценски покрет, држање тела
- развијање мимике и гестикулације
- развијање стваралачке способности
- развијање љубави према лепој речи, језичкој култури
- богаћење речника
- развијање интересовања за истраживање
- проналажење и самостално бирање интересантних тема (из личног живота, лична интересовања и сл.)

Садржај програма:

Кратки курсеви, радионице са глумцима (дикција, понашање на јавним наступима, Сарадња са позориштем или Драмским студиом. Вежбе мимике, темпа и гестикулације. Коришћење талента за убедљив говор који се заснива на принципима истине, лепоте и служи општем добру.

Начин остваривања програма:

Приказивање вештине лепог говора на такмичењима из беседништва у време одржавања.

10.21. СЕКЦИЈА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Циљеви програма:

- разумевање прочитаног/послушаног текста
- развијање усменог изражавања на енглеском језику уз коришћење што разноврснијег и богатијег речника
- развијање писаног изражавања на енглеско језику (формални, неформални, литерарни стил)
- упознање са културном баштином земаља са енглеског говорног подручја
- упознавање са књижевном баштином (класичном и модерном)
- подстицање ученика на стваралачки рад

Садржаји програма:

- Упознавање ученика са различитим врстама текстова, различитим приступима разумевању (књижевни, новински, интернет, пословна кореспонденција...)
- Разговор и анализа прочитаних текстова на различите теме, уз изношење личног става на аргументован начин. Рецитовање, презентовање.
- Писано изражавање, формално, неформално, књижњвно (писање мејлова, извештаја, анкета, есеја «за и против», жалби, литерарних састава...)
- Историјске личности, догађаји, књижевна дела, филмови, обичаји...значајни у културној и књижњвној баштини земаља са енглеског говорног подручја.

Начин остваривања програма:

Кроз одабране садржаје и разноврсне методе и приступе ученици ће решавати у унапред постављене задатке са акцентом на развијање и изношење личног, критичког мишљења кроз посматрање, читање, слушање, анализу и разговор.

10.22. ИСТОРИЈСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Историјска секција окупља све ученике од петог до осмог разреда који су заинтересовани да кроз игру, истраживачки, групни рад науче нешто ново о прошлости, догађајима, истукнутим и значајним историјским личностима, да сазнају како као појединци и групе могу да помогну у очувању прошлости и да се увере колики је значај појединих догађаја. На секцији развијамо интересовања за историју проширујемо знања стечена на редовним часовима и подстичемо заједно истраживачки рад кроз игру и креативне активности. Секција, такође, подстиче коришћење интернета и савремених технологија за истраживање историјских тема. Чланови секције такође учествују у изради помоћних наставних средстава, обележавању важних догађаја и датума.

Садржаји програма:

Упознавање културе, традиције, обичаја и историје свих народа у Србији
Посете и упознају културно-историјске споменике града Новог Сада и осталих градова у Србији
Посебним активностима обележавају значајне датуме у историји града
Сарађују са појединим друштвеним институцијама
Учествују у хуманитарним и акцијама очувања животне средине
Промовишу националну и религијску толеранцију.

Начин реализације програма:

Ученици на секцији треба да се потруде да на необичан начин представе догађаје из прошлости нашег града и нашег народа уопште. Ученици представљају важне историјске догађаје и личности који су живели у нашем граду, као и градовима широм земље Србије.

Добар садржај и показатељ историје једног града јесте добра **птт презентација** са сликама које показују значајне споменике, грађевине и све остале знаменитости тог града.

Најбоља реализација и упознавања са нашим градом и градовима широм Србије јесте ван учионице, као нпр обилазак манастира, музеја, споменика и разних других историјских локалитета једног града. (екскурзије, обилазак петроварадинске тврђаве, значајних локалитета у Новом Саду...

10.23. ГЕОГРАФСКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Географска секција окупља све ученике од петог до осмог разреда који су заинтересовани да кроз игру, истраживачки, групни рад науче нешто ново о планети Земљи, појавама и процесима који се на њој дешавају, да сазнају како као појединци и групе могу да помогну у очувању животне средине, како да помогнемо планети и чинимо добро за њу.

Садржаји програма:

Развијање интересовања за географију, проширивање знања стечених на редовним часовима и подстицање заједничког истраживачког рада кроз игру и креативне активности. Ученици имају прилику да израђују макете географских облика, организују квизове, истражују занимљивости. Коришћење интернета и савремених технологија за истраживање географских тема. Учешће у изради помоћних наставних средстава, обележавању важних даума као што је "Дан река", "Дан планина", "Дан планете Земље"..

Начин остваривања програма:

- Упознавање ученика са географском секцијом
- Развијање интересовања за географију
- Очување животне средине
- Примена и проширивање знања стечених на часовима
- Израда макета, панорама
- Организовање изложбе радова
- Организовање географски квизова

Секција је уско везана и сарађује са Еко тимом школе. Активности Еко тима се међусобно прожимају са радом географске секције што у великој мери утиче на истраживачки рад и пројекте географске секције. Сарадња између ученика, групни радови и ширење знања из географије су кључни акценат при остваривању програма секције.

10.24. БИОЛОШКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- изучавање биолошких процеса и живих бића
- развијање одговорног односа према животној средини и очувању природе
- развијање одговорног односа према сопственом здрављу и здрављу других
- подстицање интересовања за истраживање
- развој опажања, размишљања, критичког мишљења, мотивације за учење и способности за тимски рад
- развој способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења

Садржаји програма:

Упућивање ученика на истраживачки рад, учешће у школским активностима, презентовање истраживачких радова, уређење кабинета биологије, прављење збирке хербаријума и дигиталног инсектаријума, практичан рад....

Начини остваривања програма:

Садржаји и циљеви се остварују кроз посредан и непосредан рад са члановима Биолошке секције на часовима слободних активности и кроз приказивање радова на паноима и сајту школе.

Предложене активности су:

Уређење биолошког кабинета,
Календар биолошких и еколошких активности,
Школска збирка хербаријума и инсектаријума,
Кућни љубимци,
Занимљивости по избору ученика,
Заштита животне средине,
Човек и здравље,
Прва помоћ,
Теме по избору ученика,
Анализа рада и сумирање резултата.

10.25. МАТЕМАТИЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

Популаризација математике и мотивисање за њено учење. Ученици кроз практичне и примењене задатке и математички оријентисане игре и мозгалице обогаћују знања, вештине и способности, а са друге стране разбијају распрострањене предрасуде да је математика тешка, неразумљива, досадна и углавном некорисна. Кроз садржаје ове секције упознавање са неким применама математике, мозгалицама и играма које су се широм света играле од давнина, играју се и данас, а при томе имају занимљиву математичку основу.

Садржаји програма:

- **Судок**-подстиче ученика на увиђање, закључивање и решавање судоку игре
- **Танграм** – традиционална кинеска игра, једна од најстаријих и најпознатијих слагалица;
- **Број π** - број који и данас изазива највећу пажњу математичара;
- **Математички сат** – само добар математичар може да га користи и зна колико је сати;
- **Чудесни број 11** – трикови са множењем;
- **Највећи бројеви у математици** – трилион, вигинтилион, гугол, квадрилион, центилион, гуголплекс...;
- **Занимљива математика старих египћана**- пирамиде и математика;
- **Математичко-логички тестови и мозгалице**- развијање менталних способности
- **Рубикова коцка** - подстицање ученика на упорност, тачност, прецизност и самосталан рад
- **Комбинаторно-стратегијске игре**-оспособљавање ученика за решавање проблемских задатака у непредвиђеним ситуацијама
- **Историја математике**-формирање научног погледа на свет
- **Најзначајнији математичари човечанства** – Питагора, Еуклид, Архимед, Ојлер, Гаус, Мика Алас;

Начин остваривања програма:

- Програм је усмерен на **самостално савладавање математичке писмености, математичких појмова, формула, логичких задатака, игре, мозгалице** итд.
- **Теоријска и практична предавања:** Часови ће бити подељени на теоријски део, где ћемо обрађивати основне математичке појмове, и практични део у коме ће ученици имати прилику да примене своје стечено знање.
- **Такмичења и награде:** Ученике ћемо мотивисати да учествују на различитим такмичењима, као и да презентују своје радове и знање широј заједници (шаховски турнир, слагање рубикове коцке...)

10.26. ИНФОРМАТИЧКА СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- примена микробита у изради пројеката и развијање креативности;
- оспособљавање ученика за едитовање слика;
- продубљивање информатичких знања;
- развијање интереса према информационим технологијама.

Садржаји програма:

- Примена микробита у пројектима;
- Обрада фотографија у PhotoShop-у.

Начин реализације програма:

Упознавање ученика са могућностима које им примена и коришћење информационих технологија пружају кроз креативан рад и решавање конкретних, реалних проблема. Користе се роботи и микробитови.

10.27. РОБОТИКА

Циљеви програма:

Омогућити ученицима од 5. до 8. разреда бављење роботиком и програмирањем на високом нивоу, вршити популаризацију мехатроничких дисциплина међу децом (електроника, машинство, програмирање), укључивати ученике у такмичења:

- развијање дигиталне компетенције
- правилна употреба дигиталних уређаја
- безбедно руковање дигиталним уређајима
- комуникација са другим ученицима
- развијање алгоритаМСког начина размишљања
- развијање здравствених навика у току коришћења дигиталних уређаја
- развијање логичког размишљања
- решавање и анализа логичких задатака

Садржај програма:

Упућивање ученика на безбедно и правилно руковање одређеним дигиталним уређајима; праћење здравственог стања током коришћења уређаја, начина седења и положаја тела при руковању одређеним уређајем; подстицање ученика на логичко размишљање при прављењу пројеката у програмима „Scratch“ и „Micro:bit“, „Мблок“.

Начин остваривања програма:

Програм је усмерен на правилно руковање дигиталним уређајима, комуникацију са вршњацима путем интернета и уживо док праве разне пројекте у скречу, микробиту и Мблоку. Ученици развијају емпатију и толеранцију према другима. Наставници треба заједно са ученицима да одаберу програме у којима ће се радови радити, да учествују заједно у групи, подстичући групни рад и заједничко помагање другима у раду са непознатим програмима. Наставници треба да подстичу ученике на дозвољен приступ интернетским садржајима и одређеним правилима понашања. Свет роботике, видеа, анимације, вештачке интелигенције уопште је довео до револуције у опхођењу међу људима, а нама данас поједностављује комуникацију и у настави са својим ученицима.

10.28. САОБРАЋАЈНА СЕКЦИЈА

Циљеви програма: едукује ђаке о безбедности у саобраћају и научи их правилном понашању како би безбедно учествовали у саобраћају. Поред тога саобраћајна секција обухвата и следеће циљеве:

- Едукација: Упознавање ђака са основним саобраћајним прописима, правилима и знаковима.
- Безбедност: Побољшање безбедности деце у саобраћају кроз едукацију и практичне активности.
- Самостално учествовање: Припрема деце за самостално и безбедно учествовање у саобраћају
- Укључивање ученика у такмичења: Пријављивање ученика на такмичења у саобраћајној секцији како би добили искуство и побољшали знање.
- Практична едукација: Укључивање практичних активности као што је вожња бицикла на полигону.

Садржај програма:

- Упознавање основних средства друмског саобраћаја
- упознавање основних правила и прописа друмског саобраћаја ;
- упућивање ученика на мере безбедности у саобраћају;
- упознавање основних знакова друмског саобраћаја;
- подстицање ученика на логичко размишљање при прављењу пројеката у виду израде макета различитих саобраћајних средстава и решавању проблемских ситуација у раскрсници;
- упознавање са правилима такмичења;
- упознавање са полигоном и појединим његовим деловима;
- развијање вештине управљања бициклом.

Начин остваривања програма:

Предвиђено је да програм саобраћајне секције буде остварен кроз израду макета и модела саобраћајних средстава од различитих материјала. Такође ученици израђују саобраћајне знакове методом практичног рада. Упознавање правила и прописа врши се кроз решавање интерактивних тестова и проблемских ситуација на рачунару користећи различите апликације. Упознавање ученика са полигоном и појединим његовим деловима организује се на спортском терену школе. Ученици се упознају са свим вежбама и начинима њиховог савладавања при чему се указује на могуће грешке које могу утицати на безбедност. Вожња бицикла на полигону и ван њега развија вештину управљања бициклом и осећај за безбедност у саобраћају.

10.29. ФОТО СЕКЦИЈА

Циљеви програма:

- **Развијање напредних фотографских вештина:** Ученици ће усавршавати техничке и креативне аспекте фотографије, укључујући рад са различитим типовима фотоапарата и напредне технике осветљења, композиције и обраде фотографија.
- **Фоторепортери школе:** Ученици ће бележити значајне тренутке у раду школе – приредбе, такмичења, спортске догађаје, изложбе и друге активности. Ове фотографије ће се објављивати на школском сајту и друштвеним мрежама, чиме ће промовисати рад школе.
- **Упознавање са етичким аспектима фотографије:** Разумевање одговорности фотографа – поштовање приватности, ауторских права и пристојно представљање људи и догађаја.
- **Подстицање креативности и визуелне комуникације**

Садржаји програма:

- **Техничке основе фотографије:** Рад са фотоапаратима и мобилним телефонима, коришћење различитих подешавања, напредне технике снимања и обраде фотографија.
- **Фоторепортерска фотографија:** Бележење догађаја у школи и локалној заједници; како направити фотографију која прича причу.
- **Различити фотографски жанрови:** Документарна, спортска, портретна, пејзажна и уметничка фотографија.
- **Обрада фотографија:** Користићемо програме за обраду фотографија како бисмо финализовали радове за објаву и изложбе.
- **Изложбе и школски медији:** Ученици ће припремати материјале за школски сајт, паное и изложбе у школи или у заједници.
- **Такмичења и сарадња:** Подстицање учешћа на конкурсима.

Начин остваривања програма:

- **Теоријска и практична настава:** Часови ће комбиновати предавања са практичним радом. Ученици ће добијати фотографске задатке које ће реализовати током школских активности и код куће, а потом слати у Гугл учионицу.
- **Фотографисање школских догађаја:** Ученици ће унапред планирати и фотографисати важне школске манифестације и активности. Њихови радови ће се редовно објављивати на сајту школе.
- **Излети и „теренски рад“:** Организоваћемо фото-сафарије у природи или посете културним и историјским местима, где ће ученици применити своје знање у реалним условима.
- **Рад на фотографијама и дигитална обрада:** Ученици ће учити основе дигиталне обраде фотографија, као и како да припреме материјале за објављивање на интернету.
- **Годишња изложба и презентација:** На крају године организоваћемо изложбу фотографија ученика у школи или јавним просторима. Ученици ће водити изложбу као домаћини и презентовати своје радове.
- **Такмичења и признања:** Ученици ће бити мотивисани да учествују на фото-конкурсима. Радови најуспешнијих ученика биће представљени на школском сајту.

10.30. ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН

Циљеви програма:

- Развијање креативности и умећа визуелне уметности код ученика
- Упознавање са основама графичког и дигиталног дизајна
- Подстицање самосталности и примене дизајна у школском животу (постери, објаве, школски сајт)
- Развијање одговорности кроз рад на реалним школским пројектима
- Ученици секције биће задужени за креирање постера за школске догађаје, објаве на сајту и друштвеним мрежама
- Радови ученика ће се излагати на школским паноима и изложбама, учешће на конкурсима

Садржаји програма:

- Основе дизајна - елементи и принципи дизајна (боја, композиција, типографија, контраст)
- Рад у дигиталним алатима - учење рада у Canva, Photopea, GIMP и другим алатима за графички дизајн
- Постери и флајери - креирање постера за школске догађаје, приредбе, спортска такмичења
- Школски сајт и панои - припрема визуелних материјала за објаве и паное у школи.
- Илустрација и ручни радови - креирање цртежа, скица, илустрација који се касније дигитално обрађују
- Тимски пројекти - сарадња у групама на већим дизајнерским задацима (нпр. школски билтен, часопис)
- Изложбе и презентације - припремање школских изложби и презентација
- Такмичења и награде - учешће на конкурсима

Начин реализације програма:

Увод у основне појмове дизајна, упознавање са алатима

Израда првих постера (нпр. за Дан школе)

Рад на школском сајту и паноима, креирање илустрација

Дизајн новогодишњих честитки и украса

Дигитална обрада слика и цртежа, сарадња на билтену

Припрема за учешће на конкурсима, израда оригиналних радова

Рад на групним пројектима, финализација радова за изложбу

Организација школске изложбе, презентација радова

Рефлексија и анализа постигнућа, планирање активности за наредну годину

10.31. ЛИКОВНА СЕКЦИЈА - МУРАЛ

Циљеви програма:

Упознавање са новим стилем осликавања зидних површина, тротоара и других површина екстеријера.

- Подстицање интересовања за разне облике мануелног и визуелног изражавања
- Упознавање се различитим ликовним техникама
- Развијање смисла за естетику
- Неговање заједништва у раду
- Садржајно коришћење слободног времена

Садржаји програма:

Рад на урбаном и савременом приступу у сликарству. Представљање зида као нове површине за осликавање. Осликавање канти за смеће, спољних зидова школе тротара. Ученици ће научити на који начин да припреме површину за осликавање и на који начин да осликају задату тему, користећи боје за бетон и четке. Упознавање деце са материјалним својствима боја за бетон. Конкурисање и учествовање за осликавање и других површина са децом ван школе.

Начин остваривања програма:

Учествовање деце на ликовним колонијама и конкурсима. Организовање радионица и презентација где ће деца стећи већи ниво и степен свести о заинтересованости о оваквом приступу у сликарству.

10.32. ХОР ВИШИХ РАЗРЕДА

Циљеви програма:

- развој музичких и креативних способности ученика
- развијање слуха и ритма
- ширење гласовних могућности
- учвршћивање интонације
- стицање основних знања о изгледу и начину свирања на Орфовим инструментима
- развијање способности свирања из нотног текста
- развијање способности за импровизацију ритма
- развијање осећања припадности колективу
- развијање естетских осећања
- развијање дететовог самопоуздања
- упознавање светске и српске културне баштине
- превазилажење осећаја треме приликом јавних наступа
- међусобна сарадња

Садржаји програма:

- извођење музике певањем и свирањем
- слушање музике
- гледање музичких филмова
- израда плаката

Начин остваривања програма:

- Дан школе
- Светосавска академија
- Завршна приредба (Свечана академија)
- Наступи у оквиру заједнице
- Одлазак у позориште или биоскоп

10.33. СПОРТСКА СЕКЦИЈА – АТЛЕТИКА

Циљ програма:

задовољавање примарних мотива ученика за кретањем, игром и такмичењем, кроз обучавање, увежбавање и примену основних елемената атлетских дисциплина, као и примену стеченог знања у систему школских спортских такмичења уз уважавање правила такмичења и ферплеја.

Садржаји програма:

- Упознавање ученика са начином рада и терминима секције
- Технике тркачких дисциплина, технике бацачких дисциплина и технике скокачких дисциплина
- Припрема за одлазак на такмичења вишег ранга, општинска, окружна, међуокружна и републичка
- Припреме за школски крос
- Учествовање у хуманитарним тркама

Начин остваривања програма:

У оквиру 18 часова колико је предвиђено годишњим планом рада за секције (у оквиру једног полугодишта), наставници физичког васпитања који су и реализатори секција упознају ученике са начином рада секције, формирају тимове, обучавају ученике атлетским дисциплинама и организују тестирања, припремају ученике и прате их на такмичењима.

10.34. СПОРТСКА СЕКЦИЈА – РУКОМЕТ

Циљ програма: задовољавање примарних мотива ученика за кретањем, игром и такмичењем, кроз обучавање, увежбавање и примену техничких и тактичких елемената спортске игре, као и примена стеченог знања у систему школских спортских такмичења уз уважавање правила такмичења и ферплеја.

Садржаји програма:

- Упознавање ученика са начином рада и терминима секције
- Упознавање ученика са основним правилима спортске игре
- Обучавање основних елемената технике спортске игре (хватање, додавање, вођење, шутирање)
- Повезивање основних елемената вођења, додавања, хватања и шутирања у јединствену целину
- Развијање осећаја за колективан спорт, поштовање правила спортске игре, и поштовање фер-плеја
- Такмичења на школском нивоу

Начин остваривања програма:

У оквиру 18 часова колико је предвиђено годишњим планом рада за секције (у оквиру једног полугодишта), наставници физичког васпитања који су и реализатори секција упознају ученике са начином рада секције, формирају тимове, обучавају ученике техничко тактичким елементима спортске игре и организују школска такмичења, припремају ученике и прате их на такмичењима вишег ранга.

10.35. СПОРТСКА СЕКЦИЈА - ФУТСАЛ

Циљеви програма:

Сарадња са локалном заједницом, развијање свести о здравом начину живота, поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба, развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине, развијање такмичарског духа, развијање моторике спретности, физичких способности.

Садржаји програма:

1. Упознавање ученика са начином рада и терминима секције
2. Упознавање ученика са основним правилима спортске игре
3. Обучавање основних елемената технике спортске игре (вођење, додавање, пријем, шутирање)
4. Повезивање основних елемената вођења, додавања и шутирања у јединствену целину
5. Развијање осећаја за колективан спорт, поштовање правила спортске игре, и поштовање фер-плеја
6. Такмичења на школском нивоу.

Начин остваривања програма:

Упознавање ученика са правилима игре, формирање екипа и припрема за такмичења.

10.36. СПОРТСКА СЕКЦИЈА – СТОНИ ТЕНИС

Циљеви и задаци:

Сарадња са локалном заједницом, развијање свести о здравом начину живота, поштовање разлика и уважавање својих и туђих потреба, развијање креативности, стваралачког рада, уредности, прецизности, изграђивање личних критичких ставова према загађењу животне средине, развијање такмичарског духа, развијање моторике спретности, физичких способности.

Садржаји програма:

1. Упознавање ученика са начином рада и терминима секције
2. Упознавање ученика са основним правилима спортске игре
3. Обучавање основних елемената технике спортске игре (форхенд, бекенд, сервис, дубл игра)
4. Повезивање основних елемената форхенд, бекенд и сервис у јединствену целину
5. Развијање осећаја за индивидуални спорт, поштовање правила спортске игре, и поштовање фер-плеја
6. Такмичења на школском нивоу.

Начин реализације програма:

Усмено излагање и демонстрација.

10.37. СПОРТСКА СЕКЦИЈА – ОДБОЈКА

Циљеви програма:

Овладавање основним законитостима и принципима одбојкашке игре ради формирања радних навика, савесности, истрајности, упорности, уредности, креативности, оригиналности и спремности на сарадњу уз уважавање туђег мишљења и начела лепог понашања, а нарочито изграђивање културе рада, обављање рада у одређено време и у предвиђеном радном простору, као и развијање свесне потребе да се започети посао заврши до краја.

Задаци:

- развијање интересовања за одбојкашку игру код ученица,
- стицање сазнања да процес учења у школским условима може да се реализује у форми игре,
- стимулисање маште и креативности,
- стицање основних знања технике одбојке,
- оспособљавање ученика за логичко размишљање током игре,
- развијање потребе за самосталних доношењем одлука кроз примену тактичких елемената игре,
- развијање свести о сопственом напредовању и јачање мотивације за даље учење,
- развијање начела фер-плеја и уважавања туђег мишљења.

Садржаји програма:

Основе одбојке, одбојкашки ставови, основни елементи технике, правила суђења, тактички елементи игре; Основни ставови; Одбијање лопте прстима; Чекић- одбијање лопте; Сервис; Смеч; Блокаде; Припреме за такмичење и учешће за такмичење; Тактика одбојкашке игре; Правила игре-суђење.

Начин реализације програма:

У виду полигона, вежбица, турнира који имају за циљ да их мотивишу за редован долазак. Технике у одбојци су захтевне, па самим тим је тешко одржати интересовање. Кроз полигоне је циљ да ученици кроз игру науче елементе, а вежбице да их припреме за спорт.

10.38. ШАХ

Циљеви програма:

Ученици ће овладати основним и напредним законитостима и принципима шаховске игре ради формирања њихових радних способности, савесности, истрајности, упорности, уредности, радозналости, креативности, оригиналности и спремности на сарадњу уз уважавање туђег мишљења и начела лепог понашања, да се код ученика изгради култура рада, да се рад обавља у одређено време у предвиђеном радном простору, као и да се развија свесна потреба да се започети посао доврши до краја.

Садржаји програма:

- Светски шампиони и њихово стваралаштво
- Одигравање партија
- Проблемски шах
- Врхунски шах на нашим просторима

Начин реализације програма:

Неопходно је обезбедити поступност у остваривању садржаја. У почетку отварања се разматрају на нивоу варијаната, а потом следи увођење тема-турнира, на којима ученици могу да непосредно у пракси провере своја знања. Даље се партије из појединих отварања проучавају у оквиру стваралаштва светских шампиона, а затим та отварања тематски проигравају у међусобним сусретима ученика, и/или у оквиру симултанке са наставником.

10.39. ПРВА ПОМОЋ

Циљеви програма:

- едукација ученика основних школа у пружању прве помоћи,
- превентивно утицање на смањење повреда ученика,
- правовремени и сврсисходни поступци приликом повређивања,
- развијање одговорног односа према сопственом здрављу и здрављу других,
- развој опажања, размишљања, критичког мишљења, мотивације за учење и способности за тимски рад

Садржаји програма:

- савладају вештине кардиопулмоналне реанимације,
- правремене и сврсисходне поступке код повреда, обољења и стања,
- правилан поступак заустављања крварења,
- реаговање у ванредним ситуацијама елементарних непогода.

Начини остваривања програма:

Садржаји и циљеви се остварују кроз посредан и непосредан рад са члановима секције о пружању прве помоћи на часовима ваннаставних активности, кроз приказивање реалистичних стања, приказивање радова на паноима и сајту школе.

10.40. ТЕСЛИЈАНУМ – КРЕАТИВНА НАУЧНА РАДИОНИЦА

Циљеви програма:

- Развијање љубави према науци уопште, према ширењу сазнавања кроз истраживање и експериментисање путем игре и заједничког рада са другим ученицима и наставником.
- Подстицање активног начина учења кроз игру и рад.
- Развијање кроз игру критичког начина размишљања анализирањем примера практичне примене научних достигнућа у свакодневном животу а на основу постојећег знања ученика о свету у ком живимо и правилима на којима он почива, као и креативним радом на сопственим пројектима.
- Боље разумевање појмова из различитих наука, технологије и технике.
- Повезивање усвојених знања из различитих наставних предмета (свет око нас, природа и друштво, географије, технике и технологије, хемије, биологије, математике) са стеченим знањима из свакодневног живота.
- Примена усвојеног знања за креирање и реализацију пројеката по жељи ученика.
- Учешће на школским манифестацијама и изложбама, израда постера, израда различитих модела који могу да послуже у настави физике.
- Посета факултету, Научно-технолошком парку и другим научним установама, музејима

Садржаји програма:

- Упознавање са појмовима који ће бити корисни ученицима у раду и комуникацији са наставником и другим учесницима (посебно када будемо имали гостовања стручњака из својих области).
- Теоријска и практична предавања ученика (гостовање ученика са презентовањем рада ученицима различитих одељења).
- Истраживања ученика о темама и појмовима који се не могу наћи у уџбеницима.
- Енергетска ефикасност.
- Компостирање (пројекат).
- Обележавање важних датума (Дан планете Земље).
- Астрономија и астрономске појаве (мобилна апликација Sky Map).
- Интерактивна симулација PhET.
- - Изложбе радова.

Начин остваривања програма

- Подстицање ученика да сазнају и науче важне појмове корисне за реализовање њиховог пројекта.
- Комбиновање различитих техника рада са ученицима:
 - Рад самосталан или у малим групама (неки од ученика воле да раде сами, неки да раде у двоје, неким више одговара да раде у групи)
 - Рад на пројектима
 - Презентације
 - Симулације и интерактивне симулације (PhET Interactive Simulations)
 - Демонстрације
 - Дебате
 - Играње улога (у туђим ципелама)
 - Гледање и анализа видео прилога
 - Креативне радионице
 - Квиз
 - Рад у групи на платформама за учење
 - Повезивање са вршњацима из других школа и држава
 - Гостовање стрчњака из различитих области
- Улога наставника је да уведе ученике у тему, представи им кључне појмове садржаја, помогне у реализацији пројекта ученика, подстакне их на активан приступ раду и самосталност у активном начину учења.

10.41. ЕКСПЕРИМЕНТОМ КРОЗ ЖИВОТ – ХЕМИЈА ОКО НАС

Циљеви програма:

- Развијање интересовања за хемију
- Разумевање основних хемијских појмова кроз свакодневне примере
- Подстицање радозналости
- Развијање способности запажања, постављања питања, извођења закључака
- Развијање тимског духа, одговорности и експерименталних вештина

Садржаји програма:

- Увод у експериментални део
- Правила безбедности
- Физичке и хемијске промене
- Раствори и растварање
- Горење и оксидација
- Гасови око нас
- Киселине и базе, рН индикатор
- Неутрализација
- Хемија у кухињи
- Екологија и хемија

Начин остваривања програма:

- Ученици активно учествују, истражују и самостално долазе до закључка (демонстрација и самостални експерименти, дискусија и анализа резултата, писање извештаја, тимови по 3-4 ученика)

- Користе се доступна средства из хемијске лабораторије и кућне употребе:
 - сода-бикарбона, сирће, лимун, љубичасти купус, шећер, квасац, вода, уље, свећа....
 - пластичне чаше, балони, мерни судови, папирни филтери, заштитне рукавице, наочаре.
- Улога наставника:
 - припремање материјала и организација безбедног извођења експеримента,
 - усмеравање ученика кроз питања,

11. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљевима образовања и васпитања предвиђено је да школа обезбеђује за све ученике, између осталог, оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота; развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву, оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција, у складу са захтевима занимања, развојем савремене науке, економије, технике и технологије.

Од школске 2013/14. године, реализација програма ПО остварује се кроз пројекат Професионална оријентација на прелазу у средњу школу, који има за циљ успостављање функционалног и одрживог програма професионалне оријентације за ученике/це који завршавају основну школу.

Основни циљ програма професионалне оријентације је подстицање развоја личности ученика/ца до промишљене, ваљане и реалне одлуке о избору школе и занимања, планирање каријере и укључивање у свет рада.

Концепт програма ПО остварује се кроз пет модула:

1. Самоспознаја: препознавање сопствених капацитета, способности, интересовања, вредности и склоности.
2. Информисање о занимањима: прикупљање информација о занимањима, анализа и структурисан начин обраде информација тако да се омогући добра информисаност при одлучивању о избору занимања.
3. Могућности школовања: упознавање могућности школовања и каријере које воде до остварења жељеног занимања.
4. Реални сусрети са светом рада и занимања: сусрет са представницима занимања, распитивање о занимању и испробавање занимања у предузећима/организацијама/установама/средњим школама како би млади проверили и употпунили сопствене слике о свету рада и занимања.
5. Одлука о избору занимања: анализа сопственог пута професионалне оријентације и доношење самосталне одлуке о избору школе/занимања.

Начин остваривања програма:

Свих пет фаза реализује се у интерактивним радионицама, са активним укључивањем родитеља и партнера из света рада. Ученици/ученице завршних разреда основне школе имају приступ савременом моделу професионалне оријентације; активно одлучују о избору школе и занимања у складу са сопственим интересовањима, способностима, потребама и визијом целоживотног учења; стичу знања и развијају животне вештине неопходне у сусрету са динамичним и променљивим светом рада; преносе искуство вршњацима кроз рад вршњачких тимова за професионалну оријентацију у школи.

Програм подразумева укључивање родитеља/старатеља у процес професионалне оријентације њиховог детета пре свега као подршку у самосталном одлучивању. Родитељи се охрабрују да развијају сопствене компетенције за родитељство у циљу оснаживања детета за доношење самосталне одлуке о избору школе и занимања. Укључују се путем родитељских састанака, заједничких радионица са децом и реалних сусрета у којима учествују као представници занимања и презентери сопственог пута каријере.

Носиоци реализације програмских задатака професионалне оријентације су психолог, одељенске старешине, предметни наставници, спољни сарадник- психолог са Националне службе за запошљавање.

Тестирање и професионално саветовање ученика осмог разреда који су неодлучни при избору будућег занимања и средње школе.

12. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ здравствене заштите је изграђивање личности, оспособљене да брине за сопствено здравље и развој физичких и психичких способности, као и њихово оспособљавање за здрав живот и рад. Усвајање генеративних, трансферних и функционалних знања и вештина од значаја за унапређење и очување здравља и гледање на здравље појединца као на опште добро; подизање и унапређење здравствене свести ученика; здрав развој личности кроз покретање позитивних емоција, формирање правилних ставова према здрављу и животу, спровођење позитивних акција за здравље, усвајање навика које унапређују здравље ученика, наставника, родитеља. Такође, школа сарађује са здравственом установом у циљу спровођења здравствене заштите ученика (лекарски прегледи, систематски прегледи, вакцинација).

Задаци здравствене заштите ученика обухватају:

- Стицање знања, формирање ставова, понашање ученика у складу са здравим начином живота и развијање хуманих односа међу људима
- Унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље
- Упознавање биолошких и физиолошких функција организма.
- Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице ради утицања на развој, заштиту и унапређење здравља ученика.

Овим програмом су обухваћени сви ученици од I – VIII разреда.

У оквиру превентивног рада на здравственој заштити ученика обавља се:

1. Преглед ученика пре уписа у I разред
2. Вакцина и ревакцина /први и осми разред/
3. Систематски прегледи
4. Контролни прегледи ученика код којих се на систематском прегледу пронађе неко обољење
5. Прегледи ученика пре спортских такмичења
6. Специјални преглед особља које раде са намирницама у школској кухињи
7. Комисијско ослобађање од физичког васпитања (делимично или потпуно)
8. Контрола кухиње (услови рада снабдевање робом, намирницама, чување и издавање намирница, издавање хране и уклањање отпадних материја)
9. Контрола санитарно хигијенских услова живота и рада
10. Превентивна заштита зуба.

Начин реализације програма:

Овај програм ће се реализовати кроз План и програм рада ОС, кроз часове редовне наставе, кроз програм здравственог васпитања, Програм школског спорта и спортских активности и предавања за ученике.

У оквиру плана и програма ОС обрађиваће се следећи садржаји: одржавање хигијене прибора, тела и гардеробе, хигијена радног места и простора у кући и школи, правилна исхрана, правилно држање тела, значај физичке активности за очување здравља, полне разлике између дечака и девојчица, пубертет, најчешће болести и њихова превенција, где се лечимо, алкохол, пушење, наркоманија, сида.

Праћење реализације програма здравствене заштите ће се вршити увидом у педагошку документацију - дневнике О-В рада, записнике стручних органа и тимова и праћењем реализације планираних активности.

13. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма:

Подстицање и унапређивање социјалног и породичног статуса ученика како би се створили оптимални услови за раст, развој и напредовање ученика.

Садржаји програма:

- развијање вештина за живот у демократском друштву
- праћење породичног и социјалног статуса ученика, промена које се дешавају на том плану и спровођење планираних мера.
- побољшање положај ученика угрожених социо-економском или породичном ситуацијом обезбеђивањем помоћи или упућивањем у надлежне установе.
- оснаживање ученика за прихватање и поштовање других као аутономних и једнако вредних особа како би допринели заштити и неговању људских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа.

Начин остваривања програма:

- активностима којима се доприноси да је ученик способан да активно, компетентно, критички и одговорно партиципира како у животу школе, тако и заједнице којој припада и друштву у целини, руководећи се правима и одговорностима, хуманистичким вредностима, поштовању и афирмацији другачијих култура и традиција, водећи рачуна о могућој маргинализацији или дискриминацији своје или других заједница.
- Прибављање радног материјала за децу лошег материјалног статуса
 - Набавка књига
 - Гратис путовања на излете, екскурзије
 - Осигурање ученика
 - Бесплатна ужина
 - Подршка ученицима којима је потребна подршка стручног лица
 - Хуманитарне акције на нивоу школе
 - Подела пакетића за нову годину и у другим приликама
 - Сарадња са Црвеним крстом
 - Сарадња са Центром за социјални рад
- Радионице за ученике које имају за циљ развијање емпатије према ученицима из осетљивих група

14. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Циљеви програма:

Развој еколошке свести, стицање знања, формирање навика које ће ученици примењивати у очувању природе и заштити животне средине, заштита људи и биљног и животињског света, заштита животних заједница, станишта и јединки, правилна употреба природних добара, организовано учествовање у конкретним акцијама заштите и унапређења животне средине, као и очување природних ресурса, односно упознавање са коришћењем и рационалном употребом тих ресурса у области енергетике, спречавање наглих климатских промена.

Задаци:

- стварање услова за реализацију еколошких и хигијенских потреба у школи и социокултурној средини;
- развијање сензибилитета у духу етно-естетске и обичаја у сопственој средини;
- развијање критеријума за вредновање еколошких и хигијенских вредности;
- развијање свести код ученика о значају екологије и хигијене у свакодневном животу;
- развијање одговорности за очување екологије и хигијене у животном амбијенту;
- подстицање индивидуалног деловања ученика и наставника у развоју еколошке и хигијенске свести пратећи вољу и рад, способност и креативност ученика;
- подстицање ученика на сопствене истраживачке идеје поводом климатских промена; проширивање знања на тему ресурса и одговорног коришћења топлотне и електричне енергије;

Садржаји програма:

Садржаји програма се реализују кроз теме којима су обухваћени основни појмови екологије, пратећи Акциони план ЕКО одбора школе у који су уврштени сви свестски и међународни дани заштите природе, као и биљног и животињског света, климатских промена и здравља људи.

Акценат се ставља на проширивање знања, на упознавање и заштиту животне средине, као и на упознавање са различитим начинима заштите природе.

Начин остваривања програма:

Реализација програма ће се одвијати у школи и локалној заједници. Учесници ће бити сви запослени, ученици и родитељи. Неке активности ће се реализовати у сарадњи са Месном заједницом Ветерник.

Активности предвиђене програмом „За чистије и зеленије школе у Војводини“:

едукација о значају бриге о животној средини и одрживог развоја, прављење разних предмета од природних и рециклираних материјала, садња саксијског цвећа, обрада теме „Вода“, праћење Еко патроле, уређење школског дворишта, извештавање Еко репортера, садња цвећа и жбуња у школском дворишту, предавање о рециклажи, посета погона за рециклажу у месту боравка, постављање контејнера у школско двориште, организација наградних конкурса на тему заштита животне средине, обележавање датума значајних за ову проблематику, тематске изложбе ликовних радова, уређење школског дворишта, уређење учионица.

Активности предвиђене програмом „Климатски пакет“ обухватају учествовање у пројекту „Опасуљи се“, садња разних врста семена пасуља и сакупљање жишка; учествовање у Националном школском такмичењу у програму „Климатски пакет“ у три категорије :

- ☐ Смањивање угљеничног отиска,
- ☐ Прилагођавање на измењене климатске услове,
- ☐ Едукативни догађаји

15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Локална самоуправа је значајан ресурс у раду школе.

Циљеви:

- Размена искуства са сродним стручним установама, институцијама и удружењима, стицање нових сазнања и примена истих у образовно-васпитном раду кроз едукацију ученика и личног напредовања запослених,
- унапређење образовно-васпитног процеса у школи ради развијања различитих способности ученика, и помоћ и укључивање ученика са сметњама у развоју у ширу друштвену заједницу (инклузија).
- Пружање социјалне подршке ученицима и породици ученика
- Међусобно информисање и преношење искуства
- Увођење иновативних метода, примера добре праксе у образовно- васпитни процес и друге ваннаставне активности

Програмски садржаји:

- Организовање различитих културних и спортских активности у сарадњи са Спорским савезом Града Новог Сада
- Сарадња са Црвеним крстом, учешће ученика у хуманитарним акцијама, квизовима знања у пружању прве помоћи, одлазак на летовања ученика из социјално угрожених породица
- Центром за социјални рад, укључивање спољне мреже у пружању подршке ученицима и породици ученика
- Институт за јавно здравље Војводине, едукативне радионице, трибине, обуке запослених
- Домом здравља, здравствена заштита ученика, организовање разних трибина у циљу едукације, превентивног рада и сл.
- Месни одбор у Ветернику, организовање заједничких акција приликом обележавања разних културних манифестација у Ветернику. Учешће у еколошким акцијама организованим на нивоу локалне заједнице и у оквиру програма рада одбора Еко-школе.
- Сарадња са интерресорном комисијом у циљу пружању подршке ученицима који имају потешкоће у интелектуалном развоју, поремећају понашања и прилагођавању на школску средину и вршњачку групу
- Сарадња школе са јединицама локалне самоуправе кроз програм Професионалне оријентације где ученици добијају јаснију слику која су то занимања потребна у нашој локалној заједници.
- Сарадња са Националном службом за запошљавање, стицање јасније слике о свету занимања, подршка у реализацији програма професионалне оријентације
- Сарадња са другим образовним установама, средњошколским, установама високог образовања и предшколским установама у окружењу
- Сарадња са школом др. Милан Петровић, пружање додатне подршке ученицима кроз укључивање стручњака школе, логопеда
- Сарадња са Амбасадором одрживог развоја, заступницима Међународног пројекта ЕКО-ШКОЛА у реализацији програма Еко одбора наше школе
- Сарадња са Покрајинским секретаријатом за образовање, управу, националне заједнице и националне мањине, учешће на конкурсима

Начин остваривања програма:

- Тима за школски спорт и спортско - рекреативне активности школе; програм и план рада који је саставни део Годишњег плана рада школе сваке школске године. Садржи активности, носиоце активности и време реализације

- Тим за културне активности; програм и план рада садржи активности, носиоце активности и време реализације. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године.
- Тима за инклузију; програм и план рада садржи активности, носиоце активности и време реализације. Саставни део је годишњег плана рада школе.
- ЕКО-ОДБОР школе- реализација програма заштите животне средине спроводи се у оквиру плана активности ЕКО ОДБОРА школе. Програм садржи план активности, носиоце активности и време реализације еко - активности. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године
- Тима за професионалну оријентацију; план и програм садржи активности, носиоце активности и време реализације. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године.
- Тим за учешће у програмима од јавног интереса и реализацију пројекта; план и програм садржи предвиђене активности, носиоце активности и време реализације. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године.
- Програм сарадње са породицом; садржи носиоце активности, време реализације активности. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године.
- План реализације програма ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ученика; садржи носиоце активности, време реализације активности. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године.
- Програм сарадње школе са локалном заједницом; садржи носиоце активности, време реализације. Саставни је део годишњег плана рада школе сваке школске године као и кроз реализацију Развојног плана установе.

Сарадња са друштвено одговорним фирмама у циљу донације средстава у виду наставних средстава, опреме и новчаних средстава а у сврху унапређења образовно- васпитног рада и побољшања услова рада и боравка ученика и свих запослених у школи.

16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Циљеви:

- омогућавање координације, усклађивања, синхронизације, повезивања активности породице и школе у процесу васпитања;
- пружање помоћи породици у реализацији њене васпитне функције;
- обезбеђивање услова за оптималан развој детета;
- међусобно информисање;
- педагошко образовање родитеља;
- ангажовање родитеља у остваривању задатака школе.

Задаци :

- информисање родитеља о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад Школе;
- задовољавање потреба породице и њених циљева;
- едуковање родитеља кроз информисање и пружање адекватног модела васпитања и образовања;

- развијање партнерског деловања породице и школе у образовању и васпитању ученика;
- обезбеђивање редовне, трајне и квалитетне сарадње породице и Школе;
- остваривање позитивне интеракције наставник- родитељ;
- обезбеђивање информисаности родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика, као и о свим дешавањима у животу Школе.

ОБЛАСТИ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ:

1. Информисање родитеља и старатеља

Родитељи/старатељи треба да буду детаљно информисани о свим аспектима школског живота и образовног процеса који се посредно или непосредно тичу њихове деце и њих, као и о могућностима на које све начине могу да се укључују у рад школе и да дају свој допринос унапређењу квалитета васпитно-образовног процеса. Ова област сарадње породице и Школе одвија се кроз следеће облике рада:

- креирање странице намењене родитељима на сајту Школе;
- организовање *Отворених врата* – термина када родитељи имају могућност да са наставницима разговарају о раду и напредовању ученика;
- месечно организовање *Отвореног дана*, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно-васпитном раду;
- уређивање огласне табле за родитеље у просторијама Школе;
- организовање и реализација родитељских састанака;

Програмски садржај родитељских састанака

Наставни предмети који ће се реализовати у новој школској години, представљање изборних предмета, облици сарадње породице и школе; календар одржавања родитељских састанака као и индивидуалних разговора са свим наставницима, правилник о понашању родитеља и ученика, избор представника родитеља из одељења за Савет родитеља, помоћ и учешће родитеља у побољшавању услова рада школе, упознавање родитеља са програмом професионалне оријентације на преласку у средње школе, упознавање родитеља са Програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програмима превенције других облика ризичног понашања, разне теме за педагошко-психолошко образовање родитеља, квартална анализа успеха, предлог мотивационих мера за побољшање успеха ученика, успех у школи и избор средње школе и будућег занимања, уџбеници, лектира, прибор за рад у наредној школској години.

2. Укључивање родитеља и старатеља у наставне и остале активности

Родитељи би требало да се подстичу да се укључују у образовни процес на више различитих начина, и то као:

- асистенти у настави, сарадници и асистенти у реализацији програма секција;
- едукатори деце у областима у којима су професионалци/експерти кроз учешће у различитим образовним пројектима који се одвијају у школи/у које је школа укључена;
- сарадници за обезбеђивање безбедног окружења у школи, у процесу професионалне оријентације, при организацији и реализацији приредби, изложби, спортских и других такмичења и сличних активности у Школи, сарадници и асистенти у реализацији излета, посета, екскурзија ученика, у организацији и реализацији радионица, хуманитарних акција и сличних активности;
- учесници у стручним тимовима које директор формира по потреби, као евалуатори васпитно-образовног рада и квалитета рада установе кроз процес самовредновања квалитета васпитно-образовне праксе, родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у изради и реализацији индивидуалног образовног плана, и друго.

3. Укључивање родитеља и старатеља у процес одлучивања

Овај облик сарадње пружа родитељима информације о организацији живота и рада школе, а својим учешћем они доприносе побољшању услова и рада школе. Поред учешћа у планирању и организацији, родитељи треба да су стално присутни, јер то доприноси учвршћивању односа породице и школе. Обавезно укључивање родитеља у процес одлучивања и то кроз:

- укључивање родитеља у Савет родитеља Школе;
- укључивање родитеља у Школски одбор;
- укључивање родитеља у рад свих тимова на нивоу школе (самовредновање, развојно планирање, сарадња са локалном заједницом и породицом и сл.);
- испитивање потреба и очекивања родитеља анкетирањем на крају сваког полугодишта;
- родитељи ученика из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) имају могућност да учествују у индивидуалном образовном плану, да по потреби предлажу спољне сараднике у тиму који се бави образовним планом, као и да дају одобрење за спровођење тог индивидуалног образовног плана.

4. Едукација и саветодавни рад са породицом

Будући да су родитељи у највећој мери упућени на сарадњу са наставницима и са њима имају најучесталије контакте, важан задатак наставника је да креирају такву атмосферу у којој ће родитељи бити подстакнути да се укључују на различите начине и да доприносе животу учионице/школе без страха да ће то бити протумачено као мешање улога, тј. мешање у професионалну улогу наставника. Унапређивање компетенција родитеља за педагошко деловање и пружање подршке ученицима Школа организује кроз следеће облике рада:

- едукација кроз организовање мини предавања на родитељским састанцима;
- организовање трибина и радионица за заинтересоване родитеље;
- формирање Клуба родитеља;
- ангажовање родитеља као едукатора других родитеља о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни.

Начин и поступак остваривања програма:

Сарадња са породицом одвија се плански и систематски током целе године и подразумева укључивање породице у планирање, реализацију и евалуацију те сарадње. Активности у оквиру сарадње са породицом реализују се на основу Развојног плана Школе и Годишњег плана Школе и то кроз:

- план рада Савета родитеља;
- план рада директора школе;
- план рада стручних сарадника;
- план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- планове рада стручних већа;
- планове одељењских већа;
- планове одељењских старешина;
- план рада секција;
- план професионалне оријентације;
- план здравствене превенције.

17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми, пројектна настава и ваннаставне активности из плана и програма наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања – у климатски погодном месту из здравствено-рекреативних и образовно-васпитних разлога.

Екскурзија је облик образовно-васпитног рада који се остварује ван школе.

Циљеви наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;
- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;
- развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма **наставе у природи** су:

- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;
- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;

- формирање навика редовне и правилне исхране;
- навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.

Задаци екскурзије су:

- проучавање објекта и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и еколошке навике;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Садржаји наставе у природи и екскурзије

Садржаји наставе у природи остварују се на основу плана и програма наставе и учења из којег се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака наставе у природи, а одговарају условима у којима се она реализује.

У програмима наставе и учења за поједине предмете могу се наћи садржаји који експлицитно или имплицитно упућују на погодност овог облика образовно-васпитног рада.

Садржаји екскурзије у првом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- уочавање облика рељефа и површинских вода у околини и природно-географских одлика Републике Србије;
- посматрање карактеристичних биљака и животиња (обилазак станишта биљака и животиња);
- посете заштићеним природним подручјима (национални паркови, резервати, споменици природе и др.);
- упознавање с прошлошћу и културном баштином завичаја и отаџбине (обилазак музеја, културно-историјских споменика, етно-села, спомен-кућа знаменитих људи – научника, књижевника, уметника, војсковођа, државника и др.);
- развијање способности оријентације у простору и времену;
- обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми (упознавање с производњом здраве хране);
- обилазак привредних друштава и јавних предузећа (прерада природних сировина, упознавање с различитим делатностима људи, заштита животне средине и др.).

Садржаји екскурзије у другом циклусу основног образовања и васпитања су посебно:

- посете које омогућавају упознавање са природним лепотама, природно-географским и друштвено-географским одликама Републике Србије (планине, реке, језера, бање, биљни и животињски свет, заштићени природни објекти и национални паркови, становништво, народи и етничке заједнице у Републици Србији и др.);
- обилазак праисторијских, античких, средњовековних, нововековних и локалитета савременог доба (Лепенски вир, Винча, Сирмијум, Виминацијум – војни логор, Гамзиград – Царска палата, Медијана, Студеница, Ђурђеви Ступови, Жича, Милешева, Сопотани, Градац, Грачаница, Високи Дечани, Раваница, Лазарица, Љубостиња, Манасија, Каленић, Сремски Карловци, Крушедол, Ново Хопово, Врдник, Смедеревска тврђава, Голубац, Нишка тврђава, Петроварадинска тврђава, Орашац, Топола, Ћеле-кула, Таково, Тршић, Бранковина, Враћевшница, Текериш, Струганик, Шумарице и др.);

– обилазак Београда, престонице Републике Србије (Дом Народне скупштине, Народно позориште, Народни музеј, Београдска тврђава, Опсерваторија, Војни музеј, Музеј Српске православне цркве, Музеј Првог српског устанка – Конак кнеза Милоша, Конак кнегиње Љубице, Народна библиотека, краљевски дворови на Дедињу, Музеј града, Авала, Јајинци, Етнографски музеј, Педагошки музеј, Музеј Вука и Доситеја, Саборна црква, Храм Светог Саве на Врачару, Природњачки музеј, Ботаничка башта „Јевремовац”, зоолошки врт, Музеј југословенске кинотеке, Музеј Николе Тесле, Музеј савремене уметности и др.);

– обилазак установа културе у Републици Србији (Галерија Матице српске у Новом Саду, Српско народно позориште у Новом Саду, Књажевско-српски театар у Крагујевцу, завичајни и локални музеји, спомен-куће и др.);

– обилазак привредних друштава и јавних предузећа (предузећа у области прехранбене, хемијске, машинске и електроиндустрије, индустрије грађевинског материјала, енергетике и др.);

– подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Програм наставе у природи и екскурзије

Стручно веће за разредну наставу предлаже програм наставе у природи, који доставља наставничком већу, ради разматрања и усвајања.

Одељењска и стручна већа школе предлажу програм екскурзије, који достављају наставничком већу, ради разматрања и усвајања.

Настава у природи и екскурзија могу да се реализују, ако је савет родитеља дао сагласност на програм наставе у природи, односно екскурзије.

Програм наставе у природи и екскурзије садржи: образовне и васпитне циљеве и задатке; садржаје којима се постављени циљеви остварују; планирани обухват ученика; носиоце предвиђених садржаја и активности; трајање, путне правце, техничку организацију, начин финансирања и друга питања од значаја за реализацију програма наставе у природи и екскурзије.

18. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Рад школске библиотеке уређен је чланом 50. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број 55-2013, 101/2017 и 27/2018).

У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко-информациона грађа (књиге, серијске публикације и др.) и извори.

Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Основне активности

- Редовни библиотечки послови: набавка библиотечко-медијатечке грађе, њено инвентарисање, класификација, сигнирање и каталогизација.
- Функционално и естетско уређење простора библиотеке. У складу са конкретним условима и могућностима школе организовати просторне целине за учење, необавезно читање, истраживање, функционалан рад.
- Обучавање ученика у коришћењу стручног фонда школске библиотеке.
- Издавање на коришћење ученицима и наставницима (задуживање и раздуживање).
- Израда годишњег, месечних и оперативних планова рада.
- Праћење и вредновање остварености постављених циљева рада школске библиотеке.

Подстицање читања и помоћ у учењу и развоју информатичке писмености код ученика

- Помоћ ученицима при избору литературе.
- Часови вршњачке едукације на којима ће старији ученици млађима препоручивати књиге и читати најзанимљивије одломке.
- Слушање аудио бајки које је посебно занимљиво ученицима првог циклуса основног образовања и васпитања.
- Организација дебата о разним актуелним темама (књиге или рачунар, етика и естетика некада и сада).
- Организовање мултимедијалних часова.
- Покретање школског листа у штампаној или електронској форми.

Сарадња у остваривању образовно-васпитног рада

- У сарадњи са активима наставника организовати одржавање часова пројектне наставе и наставних часова у библиотеци.
- Организовање такмичења/смотри/конкурса у којима ће учествовати и ученици и наставници.
- Организовање тематских изложби.
- Одржавање часова на тему – како писати читалачки дневник.
- Припрема и извођење предтаве инспирисане књижевним делима, намењена родитељима и другим ученицима.
- Организовање радионица у школској библиотеци поводом Нове Године, Божића и Ускрса и других међународних и верских празника.
- Компаративно проучавање књижевних и историјских мотива у различитим врстама уметности (филм, позориште, ликовна уметност).
- Обележавање дана рођења значајних личности из области културе, науке, књижевности, уметности и других области.

Сарадња са локалном и широм заједницом

- Сарадња са предшколским установама. Дружење са предшколцима, организовање посете школској библиотеци, упознавање са начином рада у школи, са радом и правилима понашања у библиотеци. Том приликом се може организовати читање књига изабраних у складу са њиховим узрастом или радионица на тему важности читања.
- Организација посете другој школској или јавној библиотеци како би ученици видели како раде друге библиотеке.
- Информисање ученика о писцима из њихове школске лектире и мотивисање за њено читање. Ове циљеве могуће је постићи и измештањем библиотечке делатности ван зидова школске библиотеке и организовањем образовних шетњи градом (уколико су ти писци живели и радили у граду у коме се школа налази), посетама спомен-кућама, спомен-музејима или позоришним представама које обрађују неко од књижевних дела из лектире или ширег опуса одређеног писца.
- Остваривање сарадње са другим организацијама и установама културе и организовање посета које ће пратити план и програм наставе и учења.
- Промоције и читање актуелних или награђиваних књига.
- Посета сајмовима књига.
- Организовање гостовања домаћих и страних писаца у форми предавања, читања или радионице.
- Организовање радионица са децом које воде илустратори – сарадници издавачких кућа и разговор о томе колико је илустрација важна у књигама намењеним деци и ученицима.
- Организовање промоција и представљања стручних издања намењених наставницима или стручним сарадницима у школи.

- Одржавање тематских и других изложби књига одређеног издавача или групе издавача у библиотекама (нпр. Представљање књижевности одређене земље и изложба књига писаца који из ње потичу или представљање нових издања, издања за одређени узраст).
- Организовање доласка заинтересоване деце са библиотекарском промоцијом, читања књига или радионице које издавачи реализују у својим књижарама или другим културним институцијама.
- Организовање доласка деце са библиотекарском промоцијом књига или друге књижевне манифестације.
- Посете издавачкој кући, где се деца упознају са процесом наставке књиге и занимањима која су неопходна у том процесу (уредник, дизајнер, илустратор, лектор).

Промоција школске библиотеке

- Организација дана отворених врата приликом којих ће деца моћи да прикажу производе свог креативног рада у школи.
- Промоција рада библиотеке путем друштвених мрежа, школских гласила, изложбених паноа, или присуством библиотекара на састанцима ученичког парламента.

Обележавање значајних датума

- Обележавање *Међународног дана писмености* (8. септембар). Организовање радионице или трибине на тему врста писмености (медијска, дигитална, информатичка, финансијска писменост).
- Обележавање *Европског дана језика* (26. септембар) у сарадњи са активом наставника српског језика.
- Обележавање *Дечје недеље* (прва недеља октобра).
- Обележавање *Светског дана школских библиотека* (последњи понедељак у октобру).
- Обележавање *Европског дана науке* (7. новембар).
- Обележавање *Међународног дана детета* (20. новембар).
- Обележавање *Дана библиотекара Србије* (14. децембар). Овај дан се може обележити радионицом на којој ће ученици различитих узраста имати прилику да осмисле своју идеалну библиотеку и дају предлоге за унапређивање њеног рада.
- Обележавање *Светог Саве* (27. јануар).
- Обележавање *Међународног дана матерњег језика* (21. фебруар).
- Обележавање *Националног дана књиге* (28. фебруар).
- Обележавање *Дана слободе приступа информацијама* (16. март). Организовање радионице на тему медијске писмености.
- Обележавање *Светског дана поезије* (21. март).
- Обележавање *Међународног дана дечје књиге* (2. април).
- Обележавање *Светског дана књиге и ауторских права* (23. април).

19. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

Остваривање других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни остварују се остварити кроз рад Ученичког парламента, Вршњачког тима, Еко тима, школског сајта...

20. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду.

У оквиру Програма безбедности и здравља на раду, орган управљања у школи је у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, донео два општа правна акта која уређују тематику везану за безбедност и здравље на раду запослених и ученика. То су Правилник о безбедности и здрављу на раду и Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа.

Правилником о безбедности и здрављу на раду се у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду уређује спровеђење безбедности и здравља на раду запослених у школи, у циљу стварања безбедних услова рада, заштите живота, здравља и радне способности запослених.

Право на безбедност и здравље на раду имају и друга лица која учествују у радном процесу, а нису у радном односу у школи, као и лица која се затекну у радној околини ради обављања одређених послова у школи, ако је школа о њиховом присуству обавештена.

Школа спроводи мере безбедности и здравља на раду у виду:

- превентивног и периодичног прегледа и испитивања опреме за рад;
- испитивања услова радне околине;
- доношења акта о процени ризика;
- оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад;
- вођења евиденција везаних за повреде на раду;
- осигурања запослених од повреда на раду.

Запослени у школи су дужни да:

- поштују прописе о безбедности и здрављу на раду;
- обавесте управу школе о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду;
- наменски користе средства и опрему личне заштите;
- подвргну се провери да ли су под утицајем алкохола или других опојних средстава по налогу лица за безбедност и здравље на раду;
- истакну своје здравствене недостатке приликом ступања на рад;
- учествују у пружању прве помоћи приликом повреде на раду;
- да не пуше где је то забрањено.

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и свих активности које организује школа обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност и то:

- у школској згради и школском дворишту;
- на путу између куће и школе;
- ван школске зграде и школског дворишта;
- за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује школа.

Одељењски старешина и предметни наставници у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељењске заједнице и одељењског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности

које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити.

Школа сарађује са државним органима, органима општине и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровеђења мера утврђених овим правилником.

Активности:

- Обука запослених о могућим узроцима и опасностима од пожара, о употреби заштитне ватрогасне опреме и демонстрација гашења пожара
- Побољшање безбедности у саобраћају запослених и ученика, - предавања саобраћане полиције
- Уклањање снега и леда на прилазима школи / тротоарима, улазима у школу и школском дворишту и уклањање леденица са крова изнад улаза.

21. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ НОВИМ УЧЕНИЦИМА И ЗАПОСЛЕНИМА

Циљ програма подршке новим ученицима и запосленим радницима је укључивање и оспособљавање образовно-васпитни рад.

Нови наставници	Регулисање правних докумената Упознавање са члановима колектива и простором школе Упућивање запосленог радника у школска документа и правилнике Упућивање запосленог радника у послове на којима је распоређен Оспособљавање запосленог радника у писању педагошке документације Посета часовима колега истих по позицији Подршка у реализацији наставних и ваннаставних активности.
Нови ученици	Регулисање правних докумената у сарадњи са родитељима Упознавање са члановима одељењске заједнице, одељењским старешином и простором школе Упознавање са правилима школе Подршка у образовању и социјализацији у сарадњи са родитељима Израда програма за стицање елементарних знања из српског језика за ученике који га не знају у функционалној мери Праћење адаптације у школској средини и напредовања у учењу у сарадњи са родитељима